

ΟΜΙΛΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

«ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»

**Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις
για τη Χρήση 2008
(Από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2008)**

Βεβαιώνεται ότι οι συνημμένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις, είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της «Ο.Σ.Ε. Α.Ε.» την 25/09/2009 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.ose.gr.

Επισημαίνεται ότι τα δημοσιοποιηθέντα στον τύπο συνοπτικά Οικονομικά Στοιχεία, στοχεύουν στο να παράσχουν στον αναγνώστη, μία άποψη για την γενική Οικονομική Κατάσταση, αλλά δεν παρέχουν την ολοκληρωμένη εικόνα της Οικονομικής Θέσης και των Αποτελεσμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου, σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα.

Επίσης, επισημαίνεται ότι, χάριν απλοποίησης, στα δημοσιευθέντα στον τύπο συνοπτικά οικονομικά στοιχεία έχουν γίνει ορισμένες συμπύξεις και ανακατατάξεις κονδυλίων.

Για την Ο.Σ.Ε. Α.Ε.

**Καθηγητής Κωνσταντίνος Μαγουλάς
Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος**

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	1
ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΟΡΚΩΤΩΝ ΕΛΕΓΚΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΩΝ	11
Κ Α Τ Α Σ Τ Α Σ Η Ι Σ Ο Λ Ο Γ Ι Σ Μ Ο Υ	13
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	14
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ	15
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	16
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ	17
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	18
1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΜΙΛΟ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΙΑ	18
1.1. Γενικές πληροφορίες	18
1.2. Αντικείμενο Εργασιών της Εταιρίας	20
2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	21
2.1. Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων	21
2.2. Συμμόρφωση με τα IFRS	21
2.3. Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων	22
2.4. Νέα Πρότυπα και Διερμηνείες	22
2.4.1. Πρότυπα, Τροποποιήσεις και Διερμηνείες σε ήδη Υπάρχοντα Πρότυπα τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν έχουν υιοθετηθεί προγενέστερα.	22
2.5. Σημαντικές Λογιστικές Κρίσεις, Εκτιμήσεις και Υποθέσεις	26
2.5.1. Κρίσεις, Εκτιμήσεις και Υποθέσεις	27
3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ	29
3.1. Αρχές Ενοποίησης	29
3.2. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις	30
3.3. Επενδύσεις σε Ακίνητα	31
3.4. Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού	32
3.5. Χρηματοοικονομικά Μέσα	32
3.5.1. Αρχική Αναγνώριση	32
3.5.2. Ταξινόμηση και Αποτίμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων	32
3.5.3. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις	33
3.6. Αποθέματα	33
3.7. Επιχορηγήσεις	33
3.8. Αναγνώριση Εσόδων	34
3.8.1. Παροχή υπηρεσιών	34
3.8.2. Πωλήσεις Αγαθών	34
3.8.3. Έσοδα από Τόκους	34
3.9. Κόστος Δανεισμού	34
3.10. Φορολογία Εισοδήματος	34
4. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΤΗΣΙΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜ. ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ	35
4.1. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις	35
4.2. Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού	38
4.3. Επενδύσεις της Μητρικής σε θυγατρικές	39
4.4. Επενδύσεις σε Λοιπές Εταιρείες	40
4.5. Επενδύσεις σε Ακίνητα	41

4.6.	Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις	42
4.7.	Αποθέματα	42
4.8.	Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις	43
4.9.	Λοιπές Απαιτήσεις	44
4.10.	Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Αποτιμημένα στην Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων	45
4.11.	Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα Ταμειακών Διαθεσίμων	45
4.12.	Μετοχικό Κεφάλαιο	45
4.13.	Ποσά Προορισμένα για Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου	46
4.14.	Αποθεματικά Κεφάλαια	46
4.15.	Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία	47
4.16.	Μελλοντικά Έσοδα Κρατικών Επιχορηγήσεων	49
4.17.	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	49
4.18.	Λοιπές Προβλέψεις	52
4.19.	Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	53
4.20.	Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις	53
4.21.	Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	54
4.22.	Κύκλος Εργασιών	54
4.23.	Ανάλυση Εξόδων ανά Κατηγορία	55
4.24.	Λοιπά Έξοδα Εκμετάλλευσης	58
4.25.	Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης	58
4.26.	Χρηματοοικονομικά Έξοδα	59
4.27.	Χρηματοοικονομικά Έσοδα	59
4.28.	Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα	59
4.29.	Έσοδα από Μερίσματα	60
4.30.	Φόρος Εισοδήματος	60
4.31.	Ταμειακές Ροές - Προσαρμογές στα Κέρδη	61
4.32.	Διακοπήσεις Δραστηριότητας	62
5.	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΟΥ	64
5.1.	Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες	64
5.1.1.	<i>Κίνδυνοι που προκύπτουν από ζημιές/βλάβες σε Πρόσωπα, Εξοπλισμό και Περιβάλλον (ασφαλιστική κάλυψη)</i>	64
5.2.	Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι	64
5.2.1.	<i>Κίνδυνοι Επιτοκίου</i>	64
5.2.2.	<i>Κίνδυνος Τιμών Ξένου Συναλλάγματος</i>	65
5.2.3.	<i>Πιστωτικός Κίνδυνος</i>	65
5.2.4.	<i>Κίνδυνος Ρευστότητας</i>	65
6.	ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΕΠΕΞΗΓΗΣΕΙΣ	65
6.1.	Συναλλαγές με Συνδεόμενα Μέρη	65
6.2.	Απαιτήσεις - Υποχρεώσεις Συνδεδεμένων Μερών	66
6.3.	Επίδικες Υποθέσεις	67
6.4.	Εγγυητικές Επιστολές	67
6.5.	Ανέλεγκτες Φορολογικά Χρήσεις	67
6.6.	Αριθμός Απασχολούμενου Προσωπικού	68
6.7.	Γεγονότα μετά την Ημερομηνία του Ισολογισμού	68

Έκθεση Διαχείρισης **Διοικητικού Συμβουλίου**

Της Ανώνυμης Εταιρίας με την επωνυμία "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ
ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε." και διακριτικό τίτλο «ΟΣΕ Α.Ε.» προς την Τακτική Γενική
Συνέλευση των Μετόχων, για τις Οικονομικές Καταστάσεις
(Ατομικές & Ενοποιημένες) της Χρήσης 2008

Κύριοι Μέτοχοι,

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση εμπεριέχει όλες τις σημαντικές και απαραίτητες πληροφορίες, προκειμένου να
εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπεριστατωμένη ενημέρωση, για τη λειτουργία, τη δραστηριότητα και τα
Οικονομικά Αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου, για τη Οικονομική Χρήση του 2008.

Εταιρικές Εξελίξεις κατά το έτος 2008

Εντός της Χρήσης του 2008 (στις 30 Δεκεμβρίου), κατόπιν απόφασης των αρμόδιων πολιτικών
φορέων, μεταβιβάστηκε το σύνολο των μετοχών της ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο, καθιστώντας την
τελευταία, αυτόνομη και ανεξάρτητη ΔΕΚΟ. Με την εξέλιξη αυτή, με το νέο εταιρικό σχήμα που
δημιουργήθηκε, ο Οργανισμός ως Μητρική του Ομίλου, αποτελείται πλέον από τις κάτωθι εταιρείες:

1. ΟΣΕ ΑΕ

Η Μητρική εταιρεία, κατέχουσα το 100% των μετοχών όλων των
θυγατρικών της, λειτουργούσα αφενός ως holding company και
αφετέρου ως επιτελική εταιρεία, με αρμοδιότητα σε ένα ευρύ φάσμα
λειτουργιών και δραστηριοτήτων (βλέπε παρακάτω).

2. ΕΔΙΣΥ ΑΕ

Εταιρεία με σκοπό την διαχείριση του δικτύου σιδηροδρομικής
Υποδομής, παρέχουσα παράλληλα ολοκληρωμένες υπηρεσίες
συντήρησης Τροχαίου Υλικού. Η εταιρεία επίσης δραστηριοποιείται και
με την Αναβάθμιση – Ανάπτυξη (επενδύσεις μικρής – μεσαίας
κλίμακας) της Υποδομής, καθώς επίσης και στα έργα Αναβάθμισης του
Τροχαίου Υλικού. Σημειώνεται τέλος ότι η εταιρεία προσφέρει και
υπηρεσίες Ρυθμιστή Κυκλοφορίας στο εν λειτουργία δίκτυο.

3. ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ

Εταιρεία με αποκλειστικό σκοπό, την παροχή υπηρεσιών στην μητρική
της (ΟΣΕ Α.Ε.), που σχετίζονται με την συνολική διαχείριση της
Ακίνητης Περιουσίας, ήτοι την Ανάπτυξη και Εκμετάλλευση των πάσης

φύσεως Ακινήτων του Οργανισμού. Πέραν των παραπάνω, ανέλαβε και ένα εξαιρετικής σημασίας έργο, που αφορά στην αποτύπωση και κτηματολόγηση της Ακίνητης Περιουσίας και στη συνέχεια της Αποτίμησης της περιουσίας αυτής, σύμφωνα με τα οριζόμενα για την σύνταξη Οικονομικών Καταστάσεων με ΔΠΧΑ.

4. ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ

Εταιρεία έχουσα αποκλειστικό σκοπό την Διαχείριση (Μελέτες – Διαγωνισμοί – Αναθέσεις – Επίβλεψη – Υλοποίηση – Παραλαβή) όλων των Νέων Αναπτυξιακών Έργων Σιδηροδρομικής Υποδομής, εκ μέρους του Οργανισμού. Ο ρόλος της ΕΡΓΟΣΕ ως Project Manager για τις επενδύσεις του Ομίλου, συνεχίζεται συστηματικά μέχρι της πλήρους ολοκλήρωσης του Επενδυτικού Προγράμματος του ΟΣΕ.

Σημειώνεται ότι ήδη από τα τέλη του 2008, έχουν ληφθεί σχετικές αποφάσεις και έχει ετοιμασθεί το θεσμικό πλαίσιο, όπου κατά το 2009, θα δοθεί συνέχεια στην εταιρική μετεξέλιξη του ομίλου, αφού έχει αποφασισθεί η συγχώνευση δι' απορροφήσεως του ΕΔΙΣΥ από την μητρική (ΟΣΕ ΑΕ), καθώς επίσης και της ΓΑΙΑΟΣΕ από την ΕΡΓΟΣΕ.

Επομένως κατά το 2009, ο Όμιλος θα συμπτυχθεί έτι περαιτέρω, διατηρώντας μία μόνο θυγατρική (ΕΡΓΟΣΕ), υπό την μητρική (ΟΣΕ). Η ΕΡΓΟΣΕ θα συνεχίσει να αποτελεί τον βασικό βραχίονα των έργων ανάπτυξης (Επενδύσεις) και με την απορρόφηση της ΓΑΙΑΟΣΕ, θα επεκταθεί στη διαχείριση – συντήρηση των νέων σύγχρονων υποδομών, καθώς και στην αξιοποίηση της Ακίνητης Περιουσίας του Οργανισμού.

Βασικές Λειτουργίες Μητρικής κατά το 2008

Κατά το 2008, ο Οργανισμός ως μητρική, άσκησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, τις κάτωθι κυρίως λειτουργίες και δραστηριότητες:

- α.** Με μικρό Στελεχιακό Σχήμα, ο Οργανισμός, λειτουργεί πλέον, ως η επιτελική εταιρεία του Ομίλου, ασκώντας έλεγχο **και εποπτεία στις θυγατρικές**. Τούτο ορίζεται ως συνήθης πρακτική όλων των συμμετοχικών εταιρειών (Holding Companies) και προβλέπεται στα πλαίσια του θεσμού της Εταιρικής Διακυβέρνησης.
- β.** Παράλληλη αλλά και ιδιαιτέρως σημαντική λειτουργία του Οργανισμού, αποτελεί επίσης η **Παροχή Υπηρεσιών Υποστήριξης, Συντονισμού και Οργάνωσης προς τις θυγατρικές**, καθώς και υπηρεσίες Διαχείρισης του Ανθρώπινου Δυναμικού του Ομίλου. Κάτω από αυτή την δραστηριότητα ο Οργανισμός διατηρεί και υποστηρίζει την πλατφόρμα των Συστημάτων Πληροφορικής, καλύπτοντας

εξολοκλήρου τις ανάγκες πληροφορικής των θυγατρικών, διατηρεί την υποδομή της Κατάρτισης – Εκπαίδευσης υποστηρίζοντας κατά 100%, το σύνολο των εκπαιδευτικών αναγκών των θυγατρικών.

Επιπρόσθετα ο Οργανισμός διατηρεί σε πλήρη σύνθεση επιτελικές μονάδες, όπως:

- **Διεύθυνση Έλεξης** (εξειδικευμένη μονάδα, αρμόδια για την ποιότητα και τις προδιαγραφές του Τροχαίου Υλικού),
- **Διεύθυνση Εκπαίδευσης** (μονάδα που προσφέρει σε όλες τις θυγατρικές, όλο το φάσμα της υποχρεωτικής, καθώς και της πρόσθετης εκπαίδευσης, που απαιτούν οι νέες συνθήκες λειτουργίας και οι κοινοτικές οδηγίες).
- **Υπηρεσία Διεθνών Υποθέσεων** (συνεργασία με δίκτυα του εξωτερικού, πληροφόρηση για τεχνολογικές και επιχειρησιακές εξελίξεις διεθνώς),
- **Υπηρεσία Πολιτικού Σχεδιασμού Έκτακτης Ανάγκης** (που καλύπτει τις ανάγκες όλου του Ομίλου σε έκτακτα γεγονότα, με την ευθύνη κινητοποίησης των Αρχών, των Σωμάτων Ασφαλείας και τον εσωτερικό Μηχανισμό του Ομίλου),
- **Υπηρεσία Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων** (που παρέχει υπηρεσίες προβολής του έργου του Ομίλου, υποστηρίζει τις θέσεις του Ομίλου στα Μ.Μ.Ε. και επεξεργάζεται απαντήσεις κοινοβουλευτικού ενδιαφέροντος και ελέγχου),
- **Υπηρεσία Διοίκησης** (που προσφέρει υπηρεσίες διοικητικής μέριμνας, διαχείρισης αρχείων, διακίνησης εγγράφων εντός και εκτός Οργανισμού, επιμελείται δημοσιεύσεων για όλο τον Όμιλο),
- **Υπηρεσία Προϋπολογισμού** (με αρμοδιότητα να παρακολουθεί και να ελέγχει την εκτέλεση του Προϋπολογισμού για όλο τον Όμιλο, να προβαίνει σε αλλαγές και τροποποιήσεις των ετήσιων Προϋπολογισμών, να συλλέγει στοιχεία από τις θυγατρικές και να υποβάλει εισηγήσεις – προτάσεις, κλπ.) και
- **Υγειονομική Υπηρεσία** (που υποστηρίζει το σύνολο του προσωπικού του Ομίλου σε θέματα υγείας, ασθενειών, συντονίζει τις σχέσεις με τον ασφαλιστικό φορέα και επιλαμβάνεται των υποθέσεων αναπηρίας, καταλληλότητας προσωπικού των θυγατρικών κλπ.).

γ. Μείζονος σημασίας λειτουργία επίσης για τον Οργανισμό, είναι η **εποπτεία Εκτέλεσης του Στρατηγικού και Επενδυτικού Σχεδιασμού του Ομίλου**, ενώ παράλληλα συντονίζει τις θυγατρικές στους αντίστοιχους τομείς δράσης τους.

δ. Με εξειδικευμένο προσωπικό ο Οργανισμός, **διαχειρίζεται Εκτεταμένο Δανειακό Χαρτοφυλάκιο** (ήτοι: 36 δανειακές σχέσεις, από 17 εγχώριες και κυρίως διεθνείς τράπεζες, συνολικού ύψους € 8.040 εκατ. [στις 31.12.2008]).

Η διαχείριση αυτή, αποτελεί μια εξαιρετικά σύνθετη και πολύπλοκη διαδικασία, αφού απαιτεί να τεθεί σε εφαρμογή ευρύ πλαίσιο κανόνων και οδηγιών (όπως εγκρίσεις από το δημόσιο – διαγωνιστική διαδικασία – ανακήρυξη μειοδότη – διαπραγμάτευση κόστους και όρων δανεισμού – συμμετοχή φορέων από ΥΠΟΙΟ και ΟΔΔΗΧ – εμπλοκή νομικών στη σύναψη των συμβάσεων, κλπ.), καθώς και να αξιοποιηθεί και ένα ευρύ φάσμα εναλλακτικών λύσεων και ευκαιριών που παρουσιάζονται, στην χρήση σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων (όπως, ρευστότητα στις διεθνείς οικονομικές αγορές, αποτύπωση-ανάλυση συνθηκών αγοράς χρήματος, διατήρηση δικαιωμάτων χρήσης χρηματοοικονομικών παραγώγων, δικαιώματα επαναδιαπραγμάτευσης και αναδιάρθρωσης χρέους, κλπ.).

Το έργο αυτό, λειτουργεί και παρακολουθείται σε συνεχή και συστηματική βάση, ενώ αναμφισβήτητα απαιτεί μεγάλη εμπειρία και γνώση του αντικειμένου.

Αποτελέσματα Εφαρμογής Διοικητικών Επιλογών

Ο Οργανισμός κατά το 2008, ανέλαβε μία σειρά πρωτοβουλιών και ανέπτυξε μία δέσμη μέτρων και ενεργειών, στα πλαίσια ανόρθωσης, εξυγίανσης και εκσυγχρονισμού του Ομίλου, που είχαν θετική έκβαση και φαίνεται ότι είχαν απήχηση, απέφεραν αποτέλεσμα και εκτιμάται ότι θα διατηρηθούν ως παρακαταθήκη και για το μέλλον.

Τα σημαντικότερα εξ αυτών των μέτρων, που υλοποιήθηκαν ή ξεκίνησε η εφαρμογή τους, μέσα στην χρήση του 2008, ήταν:

α. Εξορθολογισμός-Συγκράτηση Μισθολογικής Δαπάνης.

Για πρώτη φορά στα χρονικά του Οργανισμού, επετεύχθει συγκράτηση της αύξησης της ετήσιας μισθοδοσίας του προσωπικού. Παρά τις αποχωρήσεις λόγω συνταξιοδότησης (που συνέβαιναν με τους ίδιους ρυθμούς και στο παρελθόν), οι σημαντικές αυξήσεις μισθών του 2008 (3,45% + 3,00% βάσει ΕΣΣΕ, περιλαμβανομένων και αριθμού οικονομικών αιτημάτων της Ομοσπονδίας, καθώς και των Ωριμάνσεων), δεν ανέτρεψαν τον φιλόδοξο στόχο της πλήρους συγκράτησης της συνολικής μισθοδοσίας του προσωπικού.

Τούτο επετεύχθει, κυρίως λόγω σταδιακής περιστολής της υπερεργασίας (δευτερεύουσες αποδοχές), της ακριβούς εφαρμογής των συντελεστών (ποσοστών) αυξήσεως των τακτικών αποδοχών, όπως ορίστηκαν από το ΥΠ.ΟΙ.Ο. (ΕΓ/ΔΕΚΟ) και ως ένα βαθμό, λόγω του εξορθολογισμού κατανομής (συνέπεια των αποχωρήσεων) των διαθέσιμων ανθρώπινων πόρων, σε όλες τις παραγωγικές και διοικητικές μονάδες του Οργανισμού.

β. Περιστολή Λειτουργικών Δαπανών.

Άλλο ένα σοβαρό επίτευγμα που καταγράφηκε για πρώτη φορά στην ιστορία του Οργανισμού, ήταν η κατά περίπου 5,0% μείωση του Κόστους Λειτουργίας του, παρά τις αυξημένες επενδυτικές δαπάνες και την σημαντική αύξηση της τιμής των καυσίμων κίνησης.

Τούτο επετεύχθει, λόγω συστηματικής παρακολούθησης δαπανών, περιστολής μη αναγκαίων εξόδων, εφαρμογής κοστολογικών μεθόδων (μία σημαντική εφαρμογή που είναι σε εξέλιξη), περιορισμού των συμβούλων παροχής υπηρεσιών, της ορθότερης διαχείρισης αναλωσίμων, κλπ.

γ. Εταιρική και Οργανωτική Αναδιοργάνωση (Συγχώνευση) με ΕΔΙΣΥ.

Κατά το 2008, ετέθησαν οι βάσεις για την απορρόφηση του Διαχειριστή Υποδομής, έργο που ήδη υλοποιείται με ομαλό και συστηματικό τρόπο, στα πλαίσια των ληφθεισών πολιτικών αποφάσεων και της εναρμόνισης με τις Κοινοτικές Οδηγίες.

Εκπονήθηκαν σχέδια για νέες οργανωτικές δομές, αξιολογήθηκαν προτάσεις αποτελεσματικότερης λειτουργίας, της συντήρησης Τροχαίου Υλικού και Δικτύου, μεταφέρθηκαν αρμοδιότητες στην ΕΡΓΟΣΕ (ως άνω), επεξεργάζονται νέα οργανογράμματα, για παραγωγικότερη (αναδιάρθρωση προσωπικού) και οικονομικότερη λειτουργία των παραγωγικών και διοικητικών μονάδων.

δ. Μείωση Εργατικού Δυναμικού με Προγράμματα Εθελουσίας Εξόδου.

Κατόπιν των εξαγγελιών της Πολιτικής Ηγεσίας, προχώρησε η σχετική επεξεργασία αναλυτικών στοιχείων και πληροφοριών για το σύνολο του εργατικού δυναμικού, που διαβιβάστηκαν στις ειδικές υπηρεσίες του Υπ. Απασχόλησης (Διεύθυνση Αναλογιστικών Μελετών).

Το ως άνω Υπουργείο, ως καθ' ύλην αρμόδιο, βρίσκεται σε διαδικασία εκπόνησης εναλλακτικών προγραμμάτων εθελουσίας εξόδου, που σύντομα θα ανακοινωθούν και θα τεθούν προς διαβούλευση και ενημέρωση των εργαζομένων, κατόπιν δε θα τεθεί προς υλοποίηση, αφού επιλεγεί το καταλληλότερο σχήμα, για τον Οργανισμό και τους εργαζόμενους.

ε. Ευκαιρίες Αξιοποίησης Ιδιωτικών Κεφαλαίων προς Όφελος του Οργανισμού.

Άνοιξε ένας νέος ορίζοντας ευκαιριών και ταχύτερου εκσυγχρονισμού του Σιδηροδρόμου στη Χώρα μας, με τον σχεδιασμό εισόδου ιδιωτικών κεφαλαίων (ΣΔΙΤ) στον Οργανισμό, μία συνήθης διεθνής πρακτική, που μπορεί να έχει πεδίο εφαρμογής και στην περίπτωση του Οργανισμού.

Η διοίκηση στα πλαίσια αυτά, ανακοίνωσε τις προθέσεις της και δήλωσε έτοιμη να αξιολογήσει προτάσεις, υπό την αιγίδα της ΕΓ/ΣΔΙΤ του ΥΠ.ΟΙ.Ο. και του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, που υπαγορεύεται από τους Κοινοτικούς κανονισμούς και οδηγίες, καθώς και την Εθνική νομοθεσία, στους τομείς εκσυγχρονισμού, της.

Η ενδεχόμενη συμμετοχή του ιδιωτικού κεφαλαίου, δεν σχετίζεται μόνον με την ανάπτυξη, εκσυγχρονισμό και ολοκλήρωση του δικτύου και των Υποδομών, αλλά και με την πλήρη Αξιοποίηση της Ακίνητης Περιουσίας, την Ανάπτυξη Εμπορευματικών Κέντρων (Logistic Centers), κλπ.

στ. Ανασχεδιασμός-Απομείωση Χρηματοοικονομικών Υποχρεώσεων.

Μέσα στην χρήση του 2008, πλην της επίτευξης των στόχων για συγκράτηση της Μισθολογικής Δαπάνης και των Λειτουργικών Δαπανών, η Διοίκηση επεδίωξε, σε συνεργασία με τους παράγοντες των Υπουργείων Μεταφορών και Οικονομίας - Οικονομικών, να μετακυλήσει ταμειακά, ένα μέρος των υποχρεώσεων του Οργανισμού, σε τόκους (κυρίως) υφιστάμενων δανείων, στο Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γ.Λ.Κ.).

Απώτερος στόχος της εν λόγω επιλογής, είναι η ταμειακή αυτή διευκόλυνση, να εξελιχθεί σε σχήμα τακτικής ενίσχυσης του Μετοχικού Κεφαλαίου του Οργανισμού, να μειώσει τις ανάγκες σε νέο κατ' έτος δανεισμό, όπως επίσης, να αποτελέσει και την βασική Μέθοδο Συγκράτησης της Διόγκωσης του Δανειακού Χρέους.

Σημειώνεται ότι, παρά τις ως άνω αναληφθείσες πρωτοβουλίες, οι προσπάθειες για βελτίωση των οικονομικών μεγεθών και εξυγίανσης του Οργανισμού, πρέπει να συνεχισθούν και να ενταθούν στα επόμενα χρόνια, προκειμένου να γίνουν ορατά τα αποτελέσματα της προσπάθειας που ξεκίνησε, για έναν Εθνικό Σιδηρόδρομο σύγχρονο, υγιή, δυναμικό και απαλλαγμένο των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων και αγκυλώσεων του παρελθόντος.

Σύνοψη Εταιρικών Αποτελεσμάτων

Καταρχάς επισημαίνεται ότι, κατόπιν της μεταβίβασης του συνόλου των μετοχών της ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο, κατέστη αναγκαία η αναμόρφωση (προσαρμογή) των ενοποιημένων αποτελεσμάτων του Ομίλου και για την χρήση του 2007 (σημ. 4.32 των οικονομικών καταστάσεων), προκειμένου τούτα να είναι ευθέως συγκρίσιμα, με τα αντίστοιχα αποτελέσματα χρήσεως του 2008 (όπως παρουσιάζονται στη σελίδα 13) του παρόντος.

Η ως άνω εταιρική μεταβολή, επηρεάζει άμεσα και σημαντικά την οικονομική διάρθρωση των Αποτελεσμάτων Εκμετάλλευσης (σε Ενοποιημένη Βάση), κυρίως διότι:

α. Ο Όμιλος πλέον σε ενοποιημένη βάση, δεν βαρύνεται με τις ζημίες χρήσεως της μεταβιβασθείσας ΤΡΑΙΝΟΣΕ.

β. Ο Οργανισμός ως Όμιλος θα εμφανίζει συστηματικά μεγαλύτερο κύκλο εργασιών απ' ό,τι προηγουμένως, αφού τα Έσοδα εκ της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, δεν θα απαλοφούνται στα πλαίσια της ενοποίησης (π.χ. πώληση καυσίμων, παροχή υπηρεσιών, κλπ.).

Κατόπιν των ως άνω επισημάνσεων, σημειώνεται ότι ο **Κύκλος Εργασιών** αυξήθηκε σε **ενοποιημένη βάση (από €116,2 εκατ. το 2007 σε €195,6 εκατ. το 2008)**.

Η μεταβολή αυτή, είχε **ισοδύναμο περίπου αντίκτυπο στα Μικτά Αποτελέσματα** της εταιρείας και του Ομίλου αντίστοιχα, καταγράφοντας μια σημαντική μείωση (βελτίωση αρνητικού αποτελέσματος).

Στα λοιπά μεγέθη Δαπανών, **όπως Έξοδα Διοίκησης και Διάθεσης, Έξοδα Έρευνας και Ανάπτυξης, καθώς και στα Λοιπά Έξοδα και Δαπάνες, εμφανίζεται μία σαφής βελτίωση της παρούσας χρήσης σε σχέση με το 2007**, που προέρχεται την αποτελεσματικότερη διαχείριση και περιστολή των Δαπανών αυτών (βλέπε σημείωση **4.23** και **4.24** των σημειώσεων).

Αναφορικά με τα **Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης**, που εμφανίζουν μία μείωση κατά 55% από €130,3 εκατ. το 2007 σε €60,3 εκατ. το 2008 (σημείωση **4.25** του Πίνακα), τούτο προέρχεται από λογιστικές τεχνικές αντιμετώπισης των οικονομικών μεγεθών (όπως π.χ. Αναστροφή Απομειώσεων στοιχείων Ενεργητικού, Εσόδων από προβλέψεις κ.λ.π.) όπως και από την πραγματοποίηση εκτάκτου κέρδους από εκποίηση παγίων κατά το 2007 (METRO ΘΕΣ/ΚΗΣ), που δεν επαναλήφθηκε κατά τη χρήση 2008.

Αξιοσημείωτη, αν και αναμενόμενη, επίσης είναι η μεταβολή που εμφανίζουν τα **Χρηματοοικονομικά Έξοδα που αυξήθηκαν κατά το 2008 κατά €67,3 εκατ. ήτοι κατά 19%**. Η επιδείνωση αυτή προήλθε κυρίως εκ της αύξησης του καθαρού δανεισμού εντός της χρήσης (κατά € 964 εκατ.) και δευτερευόντως, από την επιδείνωση (αύξηση) των επιτοκίων στο τελευταίο 4μηνο του 2008 (λόγω της παγκόσμιας Οικονομικής Κρίσης – σημείωση **4.26**).

Η επιδείνωση των Λοιπών Χρηματοοικονομικών Αποτελεσμάτων (σημείωση **4.28**), προήλθε κυρίως από χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψαν στην χρήση του 2008 (ύψους €34,7 εκατ. από την αποτίμηση δανείων σε Ξ/Ν), έναντι θετικών Συναλλαγματικών Διαφορών (ύψους €6,1 εκατ.) που καταγραφήκαν στην αντίστοιχη χρήση του 2007.

Κατά τα λοιπά, ιδιαίτερης επισήμανσης χρήζει ο λογαριασμός "**Διακοπτόμενες Δραστηριότητες**" (σημείωση **4.32**), που επηρεάζει σημαντικά και το τελικό αποτέλεσμα και το οποίο από €155,1 εκατ. επιβάρυνση που δημιουργεί στη χρήση του 2007, εμφανίζεται θετικά κατά €39,2 εκατ. κατά την χρήση του 2008 (λεπτομέρειες για τα μεγέθη στην σημείωση **4.32**).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, το τελικό Οικονομικό Αποτέλεσμα σε Ενοποιημένη βάση, είναι βελτιωμένο κατά το 2008 κατά €155 εκατ. περίπου (ή +16,3%), **καθόσον οι Ζημίες Χρήσεως του Ομίλου περιορίστηκαν στα €794,6 εκατ., έναντι Ζημιών €950,3 εκατ. που καταγράφηκαν κατά την χρήση του 2007**.

Η ως άνω πραγματοποιηθείσα βελτίωση των €155 εκατ., προέρχεται κατά ένα μεγάλο μέρος από τις εταιρικές αλλαγές που έλαβαν χώρα στον Όμιλο (πώληση ΤΡΑΙΝΟΣΕ), όπως και τις επιβαρύνσεις Τόκων και Συναλλαγματικών Διαφορών που επιβάρυναν σημαντικά τη χρήση του 2008, **χωρίς βεβαίως να παραγνωρίζεται το γεγονός της σημαντικής στα χρονικά του Οργανισμού, βελτίωσης του Κόστους Λειτουργίας και των Διοικητικών Δαπανών, που καταγράφηκαν κατά το 2008 και εμφανίζουν μείωση σε σύγκριση με τα αντίστοιχα μεγέθη του 2007, κατά το ποσό των €40,2 εκατ. (ή 6%).**

Μελλοντικοί Στόχοι – Προοπτικές

Μετά τις σημαντικές ως άνω εξελίξεις του 2008, μια νέα εποχή ξεκινά για την πορεία, τις προοπτικές και το μέλλον του Οργανισμού.

Ο διαχωρισμός δραστηριοτήτων με την δημιουργία νέων εταιρικών δομών, η εκτεταμένη εσωτερική αναδιοργάνωση του Ομίλου, η εντατικοποίηση των Επενδύσεων για τον εκσυγχρονισμό του Δικτύου και των Υποδομών, καθώς και οι πρόσφατα αναδειχθείσες ευκαιρίες (άνοιγμα βορείων συνόρων, εμπορευματικές μεταφορές) εκ της γεωγραφικής θέσης της χώρας, σε συνδυασμό με την εξέλιξη της παγκόσμιας αγοράς, χαράσσουν αναμφισβήτητα μία νέα πρόκληση για το μέλλον του Οργανισμού και των θυγατρικών του, ενώ παράλληλα **συνθέτουν ένα νέο πλαίσιο ευκαιριών σε Μεταφορικό Έργο** (άρα και σε Οικονομικές Προσόδους), **οι οποίες δημιουργούν βάσιμες προσδοκίες, εφόσον αξιοποιηθούν συστηματικά και υπηρετηθούν με συνέπεια, να αποτελέσουν το βασικό πυλώνα Οικονομικής Εξυγίανσης, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Δυναμικής Πορείας-Εξέλιξης, των Σιδηροδρομικών Μεταφορών στη χώρα μας.**

Εάν στις παραπάνω θετικές εξελίξεις, προστεθούν οι ευνοϊκές προοπτικές διεθνοποίησης των Ελληνικών Λιμένων και η τεράστια σημασία πραγματικότητα, που θέλει πλέον την Ελλάδα να έχει σύνορα με ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό χώρο (λόγω ένταξης των Βορείων γειτόνων μας στην Ε.Ε.), προοιωνίζεται πλέον ως εφικτό το όραμα ενός Ισχυρού, Δυναμικού και Οικονομικά εύρωστου Σιδηροδρομικού Οργανισμού, στο εγγύς μέλλον.

Υπό αυτές τις νέες συνθήκες (διαχωρισμός δραστηριοτήτων, νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες), ο Οργανισμός καλείται να ανταποκριθεί με ταχύτητα, ευελιξία και αποτελεσματικότητα, προσαρμόζοντας τις δράσεις και τις λειτουργίες του, για την επίτευξη των νέων στόχων, που ήδη έχουν τεθεί από την Πολιτική Ηγεσία και τις εκάστοτε Διοικήσεις του.

Μέσα σ' αυτό το ταχέως εξελισσόμενο περιβάλλον, ο ΟΣΕ κατά το 2008, κατάφερε να προσδιορίσει τους νέους βασικούς άξονες λειτουργίας και δράσης του, να διαμορφώσει το πλαίσιο στο οποίο πρέπει να κινηθεί, παραχωρώντας στις θυγατρικές του ένα ευρύ φάσμα έργων και υπηρεσιών, ενώ αναδιοργανώνεται για να αξιοποιήσει τις νέες προκλήσεις των καιρών, επικεντρώνοντας στους τομείς του

Στρατηγικού Σχεδιασμού, της Αποτελεσματικής Διαχείρισης του Χρέους και στους ευρείς ορίζοντες Ανάπτυξης που διαφαίνονται, στον τομέα Αξιοποίησης της Ακίνητης Περιουσίας.

Ο διαχωρισμός των λειτουργιών, όπως περιγράφηκε στα παραπάνω, αποτελεί ουσιαστικά Ορόσημο στην Πορεία και στις Προοπτικές του Οργανισμού, ανεξαρτήτως των εξελίξεων που αναμένεται να προκύψουν εντός του 2009 (εξελίξεις που αφορούν στη συγχώνευση των ΟΣΕ – ΕΔΙΣΥ, ΕΡΓΟΣΕ – ΓΑΙΟΣΕ) και τον διακριτό διαχωρισμό της ΤΡΑΙΝΟΣΕ ως ξεχωριστής ΔΕΚΟ.

Ο νέος ορίζοντας ευκαιριών και δραστηριοτήτων που διανοίγεται, κινείται κυρίως προς τις κάτωθι κατευθύνσεις - δράσεις:

- 1η.** Στην βέλτιστη και συνολική **διαχείριση των Ανθρώπινων και Κεφαλαιουχικών Πόρων**, που διαθέτει ο Οργανισμός (άριστη διαχείριση-κατανομή προσωπικού, οικονομικών πόρων και ακίνητης περιουσίας), προκειμένου να μεγιστοποιηθεί η αποδοτικότητα, παραγωγικότητα και αποτελεσματικότητά τους.
- 2η.** Στην **δυναμική και αποτελεσματική Διαχείριση του Συνολικού Χρέους**, ήτοι τη συστηματική ανάλυση του δανειακού χαρτοφυλακίου, με στόχο την ελαχιστοποίηση του κόστους χρήματος, την κατά το δυνατόν υποκατάσταση των δανείων με άλλης μορφής χρηματοοικονομικά εργαλεία και την συστηματική προσπάθεια απομείωσης του χρέους αυτού, με την συνδρομή του Ε.Δ., σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.
- 3η.** Την διατήρηση στο **Άριστο Δυνατό Επίπεδο, του Δικτύου της Σιδηροδρομικής Υποδομής**, προκειμένου να συμβάλουμε στην ασφάλεια μεταφοράς και στη συντόμευση των αποστάσεων με νέες βελτιωμένες ταχύτητες (τούτο, ως προοπτική του 2008, με την αναμενόμενη ενσωμάτωση του ΕΔΙΣΥ στον ΟΣΕ).
- 4η.** Στη πλήρη και **διαρκή Τεχνική και Διοικητική υποστήριξη της ΕΡΓΟΣΕ**, αλλά και των αρμοδίων φορέων του Δημοσίου, προκειμένου να ολοκληρωθούν και να αποδώσουν το ταχύτερο δυνατό και με τον καλύτερο τρόπο, οι νέες επενδύσεις στην Υποδομή, αλλά και στην τεχνολογική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του Δικτύου.
- 5η.** Την εντατικοποίηση όλων των παραγόντων που υποστηρίζουν τον Οργανισμό (προσωπικό, στελέχη, διοίκηση, πολιτική ηγεσία), προκειμένου να επιτύχουν με συντονισμένες προσπάθειες, ευέλικτα οργανωτικά σχήματα και αποτελεσματικές διαδικασίες, στην επίτευξη της ζωτικής σημασίας στόχου, που είναι **η Αξιοποίηση και Εκμετάλλευση του χαρτοφυλακίου Ακινήτων του Οργανισμού**. Η σημασία του στόχου αυτού, εκτιμάται ότι θα έχει πολλαπλή επίδραση στο μέλλον του Οργανισμού, διότι:

- Θα δημιουργήσει ιδιαίτερα σημαντικές προσόδους (από μισθώσεις, συνεκμεταλλεύσεις, παραχωρήσεις, ΣΔΙΤ, κλπ.) για τον Οργανισμό, που θα είναι πολύτιμες και ουσιαστικές για την Εξυγίανση και Βιωσιμότητά του.
- Οι βελτιώσεις και οι αξιοποιήσεις των υφιστάμενων Ακινήτων ή/και η ανεγέρσεις νέων επί οικοπέδων μας θα δημιουργήσουν, αφενός θετικές εντυπώσεις για την εικόνα του Οργανισμού στο Επιβατικό κοινό, αλλά και τους Έλληνες πολίτες και αφετέρου θα βελτιώσουν έτι περαιτέρω τις αγοραίες αξίες της περιουσίας μας, καθιστώντας τον Οργανισμό ακόμα περισσότερο ισχυρό από οικονομικής απόψεως.
- Υπό την γενικότερή του έννοια, ο όρος "Αξιοποίηση Ακίνητης Περιουσίας" σημαίνει και παράλληλες συνέργειες (άρα και πρόσθετες προσόδους), στον τομέα τηλεπικοινωνιών (όπως π.χ. ενσωμάτωση οπτικών ινών στο δίκτυο των γραμμών μας, εγκατάσταση κεραιών κινητής τηλεφωνίας στα κτίρια και στο δίκτυο, κλπ.), στον τομέα της ενέργειας (όπως π.χ. εγκατάσταση ηλιακών πάρκων ή/και ανεμογεννητριών σε εκτάσεις ιδιοκτησίας μας, φωτοβολταϊκά κατά μήκος των γραμμών, κλπ.), στον τομέα της διαφήμισης (όπως π.χ. εγκατάσταση διαφημιστικών πινακίδων κατά μήκος των γραμμών, στους σταθμούς και στα κτίριά μας), κλπ.

Στόχος του Οργανισμού, είναι να έχει ικανοποιημένους πολίτες (είτε ως επιβάτες, είτε ως εμπορικούς πελάτες), να έχει πετύχει την αναβάθμιση της εικόνας του στο Διεθνή Χώρο και να έχει ως παραγωγικός φορέας, αναμφισβήτητα συμβάλει στην Εμπορική, Βιομηχανική/Μεταποιητική και Τουριστική Ανάπτυξη, που τόσο ανάγκη έχει η εγχώρια οικονομία και ο τόπος μας.

Παράλληλα, να έχουν δημιουργηθεί οι όροι και οι προϋποθέσεις, μέσω των συνεργειών που προσφέρει ο Σιδηρόδρομος, της σύνδεσης των Εμπορικών Λιμένων της χώρας μας με ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ήπειρο, που θα έχει ως συνέπεια:

- Την άμεση και έμμεση δημιουργία νέων θέσεων εργασίας,
- Την προσέλκυση νέων επενδυτών (logistics, μεταφορικές εταιρείες, επέκταση λιμένων, αύξηση διακίνησης αγαθών, κλπ.),
- Την αποσυμφόρηση της οδικής κυκλοφορίας του Εθνικού Οδικού Δικτύου (μείωση κυκλοφορίας φορτηγών αυτοκινήτων),
- Τέλος, να έχουμε πετύχει και έναν επίκαιρο και ιδιαίτερα σοβαρό στόχο, που οφείλει να έχει η χώρα μας και αφορά στη Προστασία του Περιβάλλοντος, δεδομένου ότι αδιαμφισβήτητα η Σιδηροδρομική Μεταφορά αποτελεί τον πλέον Οικονομικό, αλλά και τον πιο Οικολογικό τρόπο διακίνησης επιβατών και αγαθών.

Ο Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

Καθηγητής Κωνσταντίνος Γ. Μαγουλάς

Έκθεση Ελέγχου Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών

Προς τους Μετόχους της «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.»

Έκθεση επί των Οικονομικών Καταστάσεων.

Ελέγξαμε τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» (η εταιρεία), που αποτελούνται από τον εταιρικό και ενοποιημένο ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008 και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές σημειώσεις.

Ευθύνη Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις

Η Διοίκηση της εταιρείας έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει σχεδιασμό, εφαρμογή και διατήρηση συστήματος εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, που οφείλεται σε απάτη ή λάθος. Η ευθύνη αυτή περιλαμβάνει επίσης την επιλογή και εφαρμογή κατάλληλων λογιστικών πολιτικών και την διενέργεια λογιστικών εκτιμήσεων που είναι λογικές για τις περιστάσεις.

Ευθύνη Ελεγκτή

Δική μας ευθύνη είναι η έκφραση γνώμης επί αυτών των Οικονομικών Καταστάσεων, με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχο σύμφωνα με τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα, που είναι εναρμονισμένα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν τη συμμόρφωσή μας με τους κανόνες δεοντολογίας και το σχεδιασμό και διενέργεια του ελέγχου μας με σκοπό την εύλογη διασφάλιση ότι οι οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδη ανακρίβεια.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την συγκέντρωση ελεγκτικών τεκμηρίων, σχετικά με τα ποσά και τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις. Οι διαδικασίες επιλέγονται κατά την κρίση του ελεγκτή και περιλαμβάνουν την εκτίμηση του κινδύνου ουσιώδους ανακρίβειας των οικονομικών καταστάσεων, λόγω απάτης ή λάθους. Για την εκτίμηση του κινδύνου αυτού, ο ελεγκτής λαμβάνει υπόψη το σύστημα εσωτερικού ελέγχου σχετικά με την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών για τις περιστάσεις και όχι για την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρείας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς και αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε συγκεντρώσει είναι επαρκή και κατάλληλα για τη θεμελίωση της γνώμης μας.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα από κάθε ουσιώδη άποψη την οικονομική κατάσταση της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2008, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις Ταμειακές τους Ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αναφορά επί άλλων νομικών και κανονιστικών θεμάτων

Επαληθεύσαμε τη συμφωνία και την αντιστοίχιση του περιεχομένου της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, στα πλαίσια των οριζόμενων από τα άρθρα 43α, 107 και 37 του Κ.Ν. 2190/1920.

Αθήνα, 25 Σεπτεμβρίου 2009

Οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές

Ιωάννης Β. Καλογερόπουλος
ΑΜ/ΣΟΕΛ: 10741

Ιωάννης Γ. Τολιόπουλος
ΑΜ/ΣΟΕΛ: 12381

BAKER TILLY HELLAS

Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές-

Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.

Λ. Μεσογείων 396, 153 41 Αγία Παρασκευή

ΑΜ/ΣΟΕΛ: 148

Κατάσταση Ισολογισμού

Ποσά σε € '000	σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
Μη κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικό					
Ενσώματα πάγια	4.1	12.495.435	11.951.760	12.458.897	11.914.081
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	4.2	65	197	65	182
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	4.3	0	0	37.560	58.603
Επενδύσεις σε λοιπές εταιρείες	4.4	15.265	15.265	15.265	15.265
Επενδύσεις σε ακίνητα	4.5	97.987	97.987	97.987	97.987
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	4.6	28.277	77.311	20.086	93.478
Σύνολο		12.637.029	12.142.520	12.629.860	12.179.596
Κυκλοφορούν ενεργητικό					
Αποθέματα	4.7	110.708	112.480	9.268	8.504
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	4.8	353.529	62.434	517.835	192.631
Λοιπές Απαιτήσεις	4.9	519.815	441.236	479.713	343.008
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	4.10	36	36	36	36
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	4.11	469.959	316.570	430.363	153.568
Σύνολο		1.454.047	932.756	1.437.215	697.747
Σύνολο ενεργητικού		14.091.076	13.075.276	14.067.075	12.877.343
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	4.12	4.799.198	4.799.198	4.799.198	4.799.198
Ποσά προορισμένα για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου	4.13	1.136.705	673.847	1.136.705	673.847
Αποθεματικά κεφάλαια	4.14	5.523	5.536	770	770
Αποτελέσματα εις νέο		(1.606.814)	(812.256)	(1.528.068)	(848.023)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		4.334.612	4.666.325	4.408.605	4.625.792
Δικαιώματα Τρίτων		3	2	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		4.334.615	4.666.327	4.408.605	4.625.792
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	4.15	79.583	85.270	72.867	79.777
Μελλοντικά έσοδα κρατικών επιχορηγήσεων	4.16	593.729	622.000	593.729	622.000
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	4.17	7.760.141	6.870.187	7.760.120	6.870.155
Λοιπές προβλέψεις	4.18	146.146	152.779	145.254	150.247
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.19	253	110.783	43	110.519
Σύνολο		8.579.852	7.841.019	8.572.013	7.832.698
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	4.20	150.400	69.476	19.305	27.575
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	4.21	1.026.209	498.454	1.067.152	391.278
Σύνολο		1.176.609	567.930	1.086.457	418.853
Σύνολο Υποχρεώσεων		9.756.461	8.408.949	9.658.470	8.251.551
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		14.091.076	13.075.276	14.067.075	12.877.343

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων

	σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01/01 έως 31/12/2008	01/01 έως 31/12/2007	01/01 έως 31/12/2008	01/01 έως 31/12/2007
Ποσά σε € '000					
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες					
Κύκλος εργασιών	4.22	195.618	116.178	162.556	87.613
Κόστος πωληθέντων	4.23	(581.670)	(565.643)	(396.657)	(343.174)
Μικτό κέρδος (ζημιά)		(386.052)	(449.465)	(234.101)	(255.561)
Έξοδα διοίκησης	4.23	(38.783)	(85.155)	(18.408)	(83.092)
Έξοδα διάθεσης	4.23	(14.283)	(24.031)	(3.273)	(11.864)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	4.23	(1.584)	(1.671)	0	0
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	4.24	(15.755)	(22.081)	(12.885)	(23.136)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	4.25	60.292	130.324	48.227	117.103
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		(396.165)	(452.079)	(220.440)	(256.550)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	4.26	(428.968)	(361.689)	(428.963)	(361.456)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	4.27	26.002	22.572	23.712	18.387
Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	4.28	(34.670)	6.096	(34.669)	6.087
Ζημιά από απομείωση συμμετοχής	4.3	0	0	0	(115.440)
Διαφορές (ζημιές) από πώληση συμμετοχών	4.3	0	0	(21.043)	
Έσοδα από μερίσματα	4.29	282	251	1.358	251
Αποτελέσματα προ φόρων		(833.519)	(784.849)	(680.045)	(708.721)
Φόροι Εισοδήματος	4.30	(261)	(10.359)	0	(10.000)
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(833.780)	(795.208)	(680.045)	(718.721)
Αποτέλεσμα από διακοπήσεις δραστηριότητες	4.32	39.210	(155.063)	0	0
Αποτελέσματα χρήσης μετά από φόρους		(794.570)	(950.271)	(680.045)	(718.721)
Δικαιώματα Μειοψηφίας		0	0		
Καθαρά ενοποιημένα αποτελέσματα μετά φόρων		(794.570)	(950.271)		

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ομίλου

<i>Ποσά σε € '000</i>	Μετοχικό Κεφάλαιο Εταιρίας	Ποσά προορισμένα για Α.Μ.Κ.	Αποθεματικά Κεφάλαια Εταιρίας	Αποτελέσματα Χρήσης εις Νέο	Ίδια Κεφάλ. αποδιδόμενα στους Μετόχ	Δικαιώματα Τρίτων	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 31/12/2006	2.608.642	2.358.298	5.227	138.323	5.110.490	3	5.110.493
Ζημιές Περιόδου				(950.271)	(950.271)		(950.271)
Μεταβολή Ιδίων Περιόδου 01/01 έως 31/12/2007							
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	2.190.556	(1.684.451)	0	0	506.105	0	506.105
Μεταβολές αποθεματικών από διανομή	0	0	309	(309)	0	0	0
Υπόλοιπο την 31/12/2007	4.799.198	673.847	5.536	(812.257)	4.666.324	3	4.666.327
Ζημιές Περιόδου				(794.570)	(794.570)		(794.570)
Μεταβολή Ιδίων Περιόδου 01/01 έως 31/12/2008							
Καταθέσεις Μετόχων	0	462.858	0	0	462.858	0	462.858
Πώληση μετοχών θυγατρικής	0	0	(13)	13	0	0	0
Υπόλοιπο την 31/12/2008	4.799.198	1.136.705	5.523	(1.606.814)	4.334.612	3	4.334.615

Οι συσσωρευμένες ζημιές έως 31-12-2008 ανήρχοντο στο ύψος των 7.147.470 χιλ. €. Λόγω προσαρμογής των οικονομικών καταστάσεων στα ΔΠΧΠ, έγινε αναπροσαρμογή της αξίας των ακινήτων που ανήλθε στο ύψος των 5.540.656 χιλ. € (αξίες 31-12-2004). Ως εκ τούτου τα αποτελέσματα εις νέον (αρνητικά) κατά την 31/12/2008 διαμορφώνονται στο ύψος των 1.606.814 χιλ. €.

Οι συντημένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Εταιρείας

<i>Ποσά σε € '000</i>	Μετοχικό Κεφάλαιο Εταιρείας	Ποσά προορισμένα για Α.Μ.Κ.	Αποθεματικά Κεφάλαια Εταιρείας	Αποτελέσματα Χρήσης εις Νέο	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 31/12/2006	2.608.642	2.358.298	770	(129.302)	4.838.408
<i>Ζημιές Περιόδου</i>				(718.721)	(718.721)
Μεταβολή Ιδίων Περιόδου 01/01 έως 31/12/2007					
Μεταφορές κονδυλίων	1.684.451	(1.684.451)	0	0	0
Καταβολή Μετοχικού Κεφαλαίου	506.105	0	0	0	506.105
Υπόλοιπο την 31/12/2007	4.799.198	673.847	770	(848.023)	4.625.792
<i>Ζημιές Περιόδου</i>				(680.045)	(680.045)
Μεταβολή Ιδίων Περιόδου 01/01 έως 31/12/2008					
Καταθέσεις μετόχων	0	462.858	0	0	462.858
Υπόλοιπο την 31/12/2008	4.799.198	1.136.705	770	(1.528.068)	4.408.605

Οι συντηρημένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Ποσά σε € '000	σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1/- 31/12/2008	1/1/- 31/12/2007	1/1/- 31/12/2008	1/1/- 31/12/2007
Ταμειακές ροές από λειτ. δραστηριότητες					
Ζημιές Περιόδου (Προ φόρου) από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(833.519)	(939.912)	(680.045)	(708.721)
Προσαρμογές στα Κέρδη	4.31	664.779	519.502	691.438	636.236
		(168.740)	(420.410)	11.393	(72.485)
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		1.129	7.215	(764)	(10.667)
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(285.509)	(275.916)	(383.723)	(213.858)
Αύξηση/ (μείωση) υποχρεώσεων		58.407	180.937	82.087	(221.799)
		(225.973)	(87.764)	(302.400)	(446.324)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(394.713)	(508.174)	(291.007)	(518.809)
μείον: Καταβολές φόρου εισοδήματος		(285)	(5)	0	0
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		(394.998)	(508.179)	(291.007)	(518.809)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων		(747.406)	(766.146)	(804.824)	(764.320)
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		0	(156)	0	(18)
Πληρωμές εγγυήσεων Ενοικίων		(12)	(21)	0	0
Ιδιοπαραγωγή ενσώματων παγίων		(58.103)	0	0	0
Αγορά Συμμετοχών		0	0	0	(10.000)
Ταμειακά διαθέσιμα θυγατρικής που πουλήθηκε		(20.990)	0	0	0
Αγορές Μακροπρόθεσμων Επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση		0	(8.075)	0	(8.075)
Μερίσματα εισπραχθέντα		280	251	282	251
Πωλήσεις Παγίων		20	42.429	20	42.423
Απόσχιση κλάδων-ταμειακά διαθέσιμα που εισφέρθηκαν		0	0	0	(794)
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		(826.211)	(731.718)	(804.522)	(740.534)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Δάνεια αναληφθέντα		1.135.000	1.043.985	1.135.000	1.043.954
Αποπληρωμή δανεισμού		(172.789)	(107.991)	(172.779)	(107.991)
Τόκοι που εισπράχθηκαν		26.002	24.777	23.712	18.387
Τόκοι πληρωθέντες		(406.973)	(332.571)	(406.967)	(332.261)
Εισροές από Ελληνικό Δημόσιο (αύξηση μετοχικού κεφαλαίου)		462.858	506.105	462.858	506.105
Μεταβολή λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		330.500	110.477	330.500	110.477
Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		1.374.598	1.244.783	1.372.324	1.238.670
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		153.389	4.886	276.795	(20.672)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου		316.570	311.684	153.568	174.240
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου		469.959	316.570	430.363	153.568

Οι συνημμένες σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Παρατηρήσεις - Σημειώσεις

επί των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων

1. Πληροφορίες για τον Όμιλο την Εταιρία

1.1. Γενικές πληροφορίες

Η "Όργανισμός Σιδηροδρόμων Ελλάδος Α.Ε." (ΝΠΙΔ), ιδρύθηκε την 1η Ιανουαρίου του 1970 (με το ΝΔ 674/1970) με σκοπό την ενιαία οργάνωση, του Δικτύου και των Σιδ/κών Υποδομών, καθώς και την εκμετάλλευση και ανάπτυξη των σιδηροδρομικών μεταφορών που είχαν δημιουργηθεί μέχρι εκείνη την περίοδο στη χώρα. Η έδρα της εταιρείας βρίσκεται στην Αθήνα (Καρόλου 1-3).

Η ΟΣΕ Α.Ε., ανέλαβε και σε μεγάλο ποσοστό κατάφερε να εκσυγχρονίσει το δίκτυο και το τροχαίο του υλικό. Το πρόγραμμα έργων (συμπεριλαμβανομένου των έργων υποδομής, των μελετών και των έργων πληροφορικής) σύμφωνα με το δεκαετές επενδυτικό πρόγραμμα του ΟΣΕ 2008-2017, ανέρχεται σε €9,3 δις. περίπου, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη πρόγραμμα ανανέωσης του Τροχαίου Υλικού, που αναμένεται να αναλάβει, η προσφάτως ανεξαρτητοποιηθείσα ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης οργανωτικής αναδιοργάνωσης, ο ΟΣΕ μετετράπη σε μητρική εταιρεία ομίλου εταιρειών, με τις θυγατρικές εταιρείες να έχουν ήδη αναλάβει κύρια πεδία δραστηριοτήτων, όπως οι επιβατικές-εμπορευματικές μεταφορές, η διαχείριση του δικτύου και της υποδομής, η διαχείριση της ακίνητης περιουσίας του ΟΣΕ, κλπ.

Εντός της χρήσης 2008, ολοκληρώθηκε η πώληση της θυγατρικής εταιρείας ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο. Τα αποτελέσματα της ΤΡΑΙΝΟΣΕ μέχρι την ημερομηνία της πώλησής της, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων στο κονδύλι «Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες». Για να είναι οι οικονομικές καταστάσεις της χρήσης, συγκρίσιμες με τις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2007, η ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 2007, αναμορφώθηκε και το αποτέλεσμα της ΤΡΑΙΝΟΣΕ για την χρήση 2007, παρουσιάζεται και αυτό στο κονδύλι «Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες» των συγκριτικών στοιχείων.

Κατόπιν τούτου, οι θυγατρικές του ΟΣΕ, ή οι εταιρείες στις οποίες συμμετέχει ως μέτοχος στις 31/12/2008, είναι οι: ΕΔΙΣΥ, ΕΡΓΟΣΕ και ΓΑΙΑΟΣΕ.

Συνοπτικά οι βασικές πληροφορίες για την εταιρεία έχουν ως εξής:

Αριθμός Μητρώου Α.Ε.	1967/98/Β/86/02/23.8.91
Αριθμός Φορολογικού Μητρώου	094 038 689, ΔΟΥ ΦΑΒΕ ΑΘΗΝΩΝ
Διεύθυνση Έδρας Εταιρίας	Καρόλου 1 – 3, Τ.Κ. 104 37, Αθήνα

<p style="text-align: center;">(1η) Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου</p> <p style="text-align: center;"><u>(Από 01/01/2008 έως 28/05/2008)</u></p>	<p>Άγγελος Ανδρουλιδάκης (Πρόεδρος) Αναστάσιος Ευσταθίου (Διευθύνων Σύμβουλος) Ψιλανός Σοφοκλής (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Ιωσήφ Αβραμίδης (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Ιάσων Καμπανέλλης (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Χαράλαμπος Πάλλας (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Λεωνίδα Κορρές (Μη εκτελεστικό μέλος) Δημήτρης Καραπάνος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Αθανάσιος Λεβέντης (Μη Εκτελεστικό Μέλος)</p>
<p style="text-align: center;">(2η) Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου</p> <p style="text-align: center;"><u>(Από 28/05/2008 έως 13/08/2009)</u></p>	<p>Νικόλαος Εμπέογλου (Πρόεδρος) Γεώργιος Γιαννούσης (Διευθύνων Σύμβουλος) Γεώργιος Ιωάννου (Εκτελεστικό μέλος) Σπήλιος Μανιάς (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Νικόλαος Χρόνης (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Χρήστος Σοφής (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Σπυρίδων Βεργίνης (Μη εκτελεστικό μέλος) Δημήτρης Καραπάνος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Αθανάσιος Λεβέντης (Μη Εκτελεστικό Μέλος)</p>
<p style="text-align: center;">(3η) Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου</p> <p style="text-align: center;"><u>(Από 13/08/2009 έως 31/08/2009)</u></p>	<p>Νικόλαος Εμπέογλου (Πρόεδρος) Κων. Μαγουλάς (Διευθύνων Σύμβουλος) Δημήτριος Ρουσόπουλος (Εκτελεστικό Μέλος) Κουρούδης Σταμάτης (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Δουκίδης Γεώργιος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Κουσιουρής Δημήτριος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Στασινός Γεώργιος (Μη εκτελεστικό μέλος) Δημήτρης Καραπάνος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Αθανάσιος Λεβέντης (Μη Εκτελεστικό Μέλος)</p>
<p style="text-align: center;">(4η) Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου</p> <p style="text-align: center;"><u>(Από 31/08/2009 έως Σήμερα)</u></p>	<p>Κων. Μαγουλάς (Πρόεδρος-Διευθύνων Σύμβουλος) Δημήτριος Ρουσόπουλος (Εκτελεστικό Μέλος) Τσιαμούρης Αλέξανδρος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Κουρούδης Σταμάτης (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Δουκίδης Γεώργιος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Κουσιουρής Δημήτριος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Στασινός Γεώργιος (Μη εκτελεστικό μέλος) Δημήτρης Καραπάνος (Μη Εκτελεστικό Μέλος) Αθανάσιος Λεβέντης (Μη Εκτελεστικό Μέλος)</p>

Γενικοί Διευθυντές	Μπέης Θ. Νικόλαος - Διοίκησης & Οικονομικών Βάμβας Βασίλειος – Ανάπτυξης & Προγραμματισμού
Νομικοί Σύμβουλοι	Ζαχόπουλος Ανδρέας - Διευθυντής Παπαρηγόπουλος Εμμανουήλ - Αναπλ. Διευθυντής
Ορκωτοί Ελεγκτές	BAKER TILLY HELLAS AE

Ο παραπάνω Πίνακας εμφανίζει την εξέλιξη των αλλαγών στα Διοικητικά Συμβούλια της Εταιρίας, Το πρόσφατο (4^ο) Δ.Σ. παρουσιάζεται καθότι, θα είναι το Συμβούλιο που θα εγκρίνει τις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρίας και του Ομίλου, για την Χρήση του 2008.

1.2. Αντικείμενο Εργασιών της Εταιρίας

Η ΟΣΕ Α.Ε. με το ΠΔ 41/2005, υποχρεώθηκε σε διαχωρισμό δραστηριοτήτων, με ξεχωριστές οντότητες της διαχείρισης της σιδηροδρομικής υποδομής και της εκμετάλλευσης. Για αυτό το λόγο, προέβη στην ίδρυση δύο θυγατρικών εταιρειών της ΕΔΙΣΥ Α.Ε. και της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. (που ήδη μεταβιβάστηκε στο Ε.Δ.), εισφέροντας τους παραπάνω κλάδους στις νέες εταιρείες. Παρά τις εταιρικές μεταβολές, η ΟΣΕ Α.Ε. παραμένει ο ιδιοκτήτης όλων των παγίων (κινητών και ακινήτων) περιουσιακών στοιχείων. Οι δραστηριότητες του Ομίλου ανά εταιρεία κατά το 2008, είναι οι ακόλουθες:

Εθνικός Διαχειριστής Σιδηροδρομικής Υποδομής (ΕΔΙΣΥ) ΑΕ

Ο ΕΔΙΣΥ ΑΕ, είναι η εταιρία που ασκεί κατ' αποκλειστικότητα τη διαχείριση και εκμετάλλευση της Εθνικής Σιδηροδρομικής Υποδομής. Είναι υπεύθυνος για τη συντήρηση της, μεριμνά για την βελτίωση και επέκταση της και φέρει την ευθύνη της διαχείρισης των σχετικών επενδύσεων.

Υπολογίζει, τιμολογεί, επιβάλλει και εισπράττει το τέλος χρήσης της οικείας υποδομής από τις σιδηροδρομικές επιχειρήσεις που την χρησιμοποιούν. Αποφασίζει σχετικά για την κατανομή της χωρητικότητας της.

Επίσης, είναι ο φορέας που προσφέρει το έργο της Συντήρησης του Τροχαίου Υλικού, με τις εγκαταστάσεις (εργοστάσια και μηχανοστάσια), που του έχουν διατεθεί για την εκπλήρωση της εν λόγω δραστηριότητας.

ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ

Η ΕΡΓΟΣΕ ανέλαβε τη διαχείριση του Επενδυτικού Προγράμματος του Ο.Σ.Ε. που συγχρηματοδοτείται από το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και το Ταμείο Συνοχής, στο πλαίσιο συμφωνίας που είχε συναφθεί μεταξύ των Ελληνικών και Κοινοτικών Αρχών.

Στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας, προσελήφθηκε ως Σύμβουλος Διαχείρισης (Project Manager) για ορισμένο χρόνο, ο οποίος ενσωματώθηκε ως χρόνος ζωής της Εταιρίας.

Ο ΟΣΕ, συμμετείχε στο σχεδιασμό και στη σύσταση του νέου αυτού φορέα και εντάχθηκε στην οργανωτική του δομή με σκοπό, να συμβάλλει στην αποδοτική λειτουργία του και στην επιτυχή υλοποίηση του Επενδυτικού Προγράμματος, αλλά και στη μεταφορά τεχνογνωσίας προς το προσωπικό της Εταιρίας. Σύντομα αναμένεται να ολοκληρωθεί, η απορρόφηση της ΓΑΙΑΟΣΕ από την εταιρία.

ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ

Η ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε. δημιουργήθηκε, προκειμένου να συμβάλλει στην αξιοποίηση της σημαντικής Ακίνητης Περιουσίας του Οργανισμού και να δραστηριοποιηθεί στο χώρο του Real Estate.

Η ΓΑΙΑΟΣΕ επιδιώκει να αξιοποιήσει συστηματικά και παραγωγικά, τη δυναμική και το μέγεθος του σημαντικού Χαρτοφυλακίου Ακινήτων, που κατέχει ο ΟΣΕ ανά την επικράτεια.

Μετά την απορρόφηση της εταιρείας ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ (το 2007), η ΓΑΙΑΟΣΕ απέκτησε την κυριότητα του Εμπορευματικού Κέντρου στο Θριάσιο και συνεπώς επέκτεινε τον ορίζοντα δράσης της και στον τομέα διαχείρισης και εκμετάλλευσης εμπορευματικών κέντρων, προς εξυπηρέτηση και ανάπτυξη των εμπορευματικών μεταφορών στη χώρα.

Εντός της τρέχουσας Χρήσης του 2009, πρόκειται να ολοκληρωθεί η συγχώνευση της εταιρίας με την ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ.

2. Πλαίσιο Κατάρτισης Οικονομικών Καταστάσεων

2.1. Παρουσίαση Οικονομικών Καταστάσεων

Οι ατομικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της ΟΣΕ Α.Ε. (εφεξής οι «οικονομικές καταστάσεις») για την χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008 παρουσιάζονται σε ευρώ, δηλαδή το νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο λειτουργεί η μητρική εταιρεία και οι θυγατρικές της.

Όλα τα ποσά παρουσιάζονται σε χιλιάδες ευρώ (€ '000), εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά.

2.2. Συμμόρφωση με τα IFRS

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου που καλύπτουν περίοδο από την 1^η Ιανουαρίου έως και την 31^η Δεκεμβρίου 2008 (χρήση 2008), έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των ερμηνειών τους, οι οποίες έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) της IASB και τα οποία έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση ως την 31^η Δεκεμβρίου 2008.

Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις ερμηνείες τους και τα οποία έχουν εφαρμογή στις

εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές αρχές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω στη σημείωση 3, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις χρήσεις.

Η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί τη χρήση κρίσιμων λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης απαιτείται η κρίση της Διοίκησης στην εφαρμογή των λογιστικών αρχών που έχουν υιοθετηθεί. Οι τομείς που απαιτούν υψηλότερου βαθμού κρίση ή είναι εξαιρετικά πολύπλοκοι ή οι τομείς όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις λογιστικές καταστάσεις, αναφέρονται κατωτέρω στις ΄Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης στη σημείωση 2.5.

2.3. Έγκριση Οικονομικών Καταστάσεων

Οι Ατομικές και Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της ΟΣΕ Α.Ε. (εφεξής οι «Οικονομικές Καταστάσεις») για την χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2008, εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 25 Σεπτεμβρίου 2009 και τελούν υπό την οριστική έγκριση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

2.4. Νέα Πρότυπα και Διερμηνείες

Εντός του 2008, ο Όμιλος υιοθέτησε συγκεκριμένα νέα πρότυπα, διερμηνείες και τροποποιήσεις προτύπων, τα οποία τέθηκαν σε ισχύ. Τα πρότυπα αυτά και η σχετική επίδρασή τους στις οικονομικές καταστάσεις ήταν η εξής:

- (α) ΔΛΠ 39 (Τροποποίηση): «Χρηματοοικονομικά μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» και ΔΠΧΑ 7 (Τροποποίηση) «Χρηματοοικονομικά μέσα: Γνωστοποιήσεις» – Επαναταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων.
- (β) ΕΔΔΠΧΑ 11 - ΔΠΧΑ 2: «Συναλλαγές με ΄Ιδιες Μετοχές και Μεταξύ Εταιριών του ΄Ιδιου Ομίλου».
- (γ) ΕΔΔΠΧΑ 14: ΔΛΠ 19 – «Όριο Περιουσιακών Στοιχείων Καθορισμένων Παροχών, Ελάχιστες Απαιτήσεις Χρηματοδότησης και η Αλληλεπίδρασή τους»

Κανένα από τα παραπάνω Πρότυπα και Διερμηνείες, δεν έχει επίδραση στις ενοποιημένες ή εταιρικές οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

2.4.1. Πρότυπα, Τροποποιήσεις και Διερμηνείες σε ήδη Υπάρχοντα Πρότυπα τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν έχουν υιοθετηθεί προγενέστερα.

Μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων, έχουν εκδοθεί νέα ΔΠΧΑ, διερμηνείες και τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων δεν είναι υποχρεωτική για την τρέχουσα λογιστική περίοδο και τα οποία ο Όμιλος δεν εφάρμοσε νωρίτερα, ως ακολούθως:

ΔΠΧΑ 1 (Τροποποίηση) «Πρώτη εφαρμογή των ΔΠΧΑ» και ΔΛΠ 27 (Τροποποίηση) «Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις»

Η τροποποίηση του ΔΠΧΑ 1 εφαρμόζεται για τις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009 και επιτρέπει στις επιχειρήσεις που εφαρμόζουν για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ να χρησιμοποιούν ως τεκμαιρόμενο κόστος είτε την εύλογη αξία είτε την λογιστική αξία με βάση τις προηγούμενες λογιστικές πρακτικές για την επιμέτρηση του αρχικού κόστους των επενδύσεων σε θυγατρικές επιχειρήσεις, σε από κοινού ελεγχόμενες οικονομικές οντότητες και σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Επίσης, η τροποποίηση καταργεί τον ορισμό της μεθόδου κόστους από το ΔΛΠ 27 και το αντικαθιστά με την απαίτηση τα μερίσματα να παρουσιάζονται ως εισόδημα στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις του επενδυτή.

Η τροποποίηση δεν θα έχει αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποίηση) «Παροχές που Εξαρτώνται από την Αξία των Μετοχών» – Προϋποθέσεις Κατοχύρωσης και Ακυρώσεις.

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009 και διευκρινίζει τον ορισμό των «προϋποθέσεων της κατοχύρωσης (vesting conditions)», με την εισαγωγή του όρου «προϋποθέσεις μη κατοχύρωσης (non-vesting conditions)» για όρους που δεν αποτελούν όρους υπηρεσίας ή όρους απόδοσης. Επίσης, διευκρινίζεται ότι όλες οι ακυρώσεις είτε προέρχονται από την ίδια την οντότητα είτε από τα συμβαλλόμενα μέρη, πρέπει να έχουν την ίδια λογιστική αντιμετώπιση.

Η τροποποίηση δεν θα έχει αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

ΔΠΧΑ 3 (Αναθεωρημένο) «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» και ΔΛΠ 27 (Τροποποιημένο) «Ενοποιημένες και Ιδιαίτερες Οικονομικές Καταστάσεις»

Οι τροποποιήσεις αυτές εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2009.

Το αναθεωρημένο ΔΠΧΑ 3 εισάγει μια σειρά αλλαγών στο λογιστικό χειρισμό συνενώσεων επιχειρήσεων οι οποίες θα επηρεάσουν το ποσό της αναγνωρισθείσας υπεραξίας, τα αποτελέσματα της αναφερόμενης περιόδου στην οποία πραγματοποιείται η απόκτηση επιχειρήσεων και τα μελλοντικά αποτελέσματα. Αυτές οι αλλαγές περιλαμβάνουν την μεταφορά στην κατάσταση αποτελεσμάτων, δαπανών που σχετίζονται με την απόκτηση και την αναγνώριση μεταγενέστερων μεταβολών στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος (contingent consideration).

Το τροποποιημένο ΔΛΠ 27 απαιτεί όπως συναλλαγές που οδηγούν σε αλλαγές ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρική να καταχωρούνται απ' ευθείας στην καθαρή θέση. Επιπλέον, το τροποποιημένο πρότυπο μεταβάλλει το λογιστικό χειρισμό για τις ζημιές που πραγματοποιούνται από θυγατρική εταιρεία καθώς και της απώλειας του ελέγχου θυγατρικής.

Οι παραπάνω αλλαγές θα επηρεάσουν μελλοντικές αποκτήσεις και συναλλαγές με μετόχους μειοψηφίας.

ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί Τομείς»

Το πρότυπο έχει εφαρμογή από την 1η Ιανουαρίου 2009. Αντικαθιστά το ΔΛΠ 14 «Οικονομικές Πληροφορίες κατά Τομέα» και υιοθετεί την προσέγγιση της διοίκησης αναφορικά με τις οικονομικές πληροφορίες που δίνονται κατά τομέα. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 8 οι τομείς αποτελούν συστατικά μιας οικονομικής οντότητας που εξετάζονται τακτικά από τη Διοίκηση της οικονομικής οντότητας και παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις με βάση αυτήν την εσωτερική κατηγοριοποίηση.

Το ΔΠΧΑ 8 έχει ισχύ για ετήσιες χρήσεις που ξεκινούν την ή μετά την από την 1η Ιανουαρίου 2009, αλλά δεν έχει εφαρμογή στον όμιλο.

ΔΛΠ 1: Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι βασικές αλλαγές αυτού του Προτύπου συνοψίζονται στην ξεχωριστή παρουσίαση των μεταβολών της καθαρής θέσης που προέρχονται από συναλλαγές με τους μετόχους με την ιδιότητά τους ως μέτοχοι (π.χ. μερίσματα, αυξήσεις κεφαλαίου) από τις λοιπές μεταβολές της καθαρής θέσης (π.χ. αποθεματικά μετατροπής). Επιπλέον, η βελτιωμένη έκδοση του Προτύπου επιφέρει αλλαγές στην ορολογία καθώς και στην παρουσίαση οικονομικών καταστάσεων.

Οι νέοι ορισμοί του Προτύπου ωστόσο δεν αλλάζουν τους κανόνες αναγνώρισης, μέτρησης ή γνωστοποίησης συγκεκριμένων συναλλαγών και άλλων γεγονότων που απαιτούνται από τα υπόλοιπα Πρότυπα.

Η τροποποίηση του ΔΛΠ 1 είναι υποχρεωτική για τις περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009 ενώ οι απαιτήσεις αυτές έχουν εφαρμογή και στο ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις και λάθη». Οι αλλαγές που προκαλούνται από την τροποποίηση του ΔΛΠ 1 θα εφαρμόζονται αναδρομικά.

Ο όμιλος θα εφαρμόσει αναθεωρημένο ΔΛΠ 1 από την 1η Ιανουαρίου 2009.

ΔΛΠ 23 Κόστος Δανεισμού (τροποποίηση)

Στην τροποποιημένη έκδοση του ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού», η προηγούμενος θεωρούμενη βασική μέθοδος της αναγνώρισης του κόστους δανεισμού στα αποτελέσματα, έχει εξαλειφθεί. Το κόστος δανεισμού το οποίο είναι άμεσα αποδιδόμενο στην απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός επιλέξιμου στοιχείου του ενεργητικού, όπως αυτό καθορίζεται από το ΔΛΠ 23, θα πρέπει να αποτελεί μέρος του κόστους αυτού του στοιχείου. Η τροποποιημένη έκδοση του ΔΛΠ 23 είναι υποχρεωτική για ετήσιες περιόδους οι οποίες αρχίζουν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2009.

Ο όμιλος θα εφαρμόσει αναθεωρημένο ΔΛΠ 23 από την 1η Ιανουαρίου 2009.

ΔΛΠ 32 και ΔΛΠ 1 αναφορικά με τα «Χρηματοοικονομικά Μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο (ή “puttable” μέσο)»

Η τροποποιημένη έκδοση του ΔΛΠ 32 ισχύει για χρήσεις που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου του 2009 και απαιτεί όπως ορισμένα χρηματοοικονομικά μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο («puttable» μέσα) και υποχρεώσεις που ανακύπτουν κατά τη ρευστοποίηση, να καταταχθούν ως τα ίδια κεφάλαια εάν πληρούνται συγκεκριμένα κριτήρια. Η τροποποίηση στο ΔΛΠ 1 απαιτεί γνωστοποίηση

πληροφοριών αναφορικά με τα «Χρηματοοικονομικά Μέσα διαθέσιμα από τον κάτοχο» που κατατάσσονται στα ίδια κεφάλαια.

Ο όμιλος θα εφαρμόσει τα αναθεωρημένα πρότυπα από την 1η Ιανουαρίου 2009 και δεν αναμένεται επίδραση στις οικονομικές του καταστάσεις.

ΔΛΠ 39 (Τροποποιημένο) «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση» – Αντισταθμισμένα Στοιχεία που εμπίπτουν στο πεδίο Εφαρμογής της Λογιστικής Αντιστάθμισης.

Η τροποποιημένη έκδοση του ΔΛΠ 39 εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2009 και αποσαφηνίζει τον τρόπο με τον οποίο θα έπρεπε να εφαρμόζονται, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, οι αρχές που καθορίζουν κατά πόσο ένας αντισταθμιζόμενος κίνδυνος ή τμήμα των ταμειακών ροών εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της λογιστικής αντιστάθμισης.

Ο όμιλος αναμένει ότι αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα επηρεάσουν τις οικονομικές του καταστάσεις.

ΕΔΔΠΧΑ 13 Προγράμματα Αφοσίωσης Πελατών

Η ΕΔΔΠΧΑ εξέδωσε μια διερμηνεία η οποία σχετίζεται με την εφαρμογή των όσων ορίζει το ΔΛΠ 18 για την αναγνώριση των εσόδων. Η ΕΔΔΠΧΑ 13 «Προγράμματα αφοσίωσης πελατών» διευκρινίζει ότι όταν οι επιχειρήσεις παρέχουν ανταλλάγματα επιβράβευσης (π.χ. πόντους) ως μέρος μια συναλλαγής πώλησης και οι πελάτες μπορούν να εξαργυρώσουν αυτά τα ανταλλάγματα στο μέλλον για τη λήψη δωρεάν ή με έκπτωση αγαθών ή υπηρεσιών, θα πρέπει να εφαρμόζεται η παράγραφος 13 του ΔΛΠ 18. Η εφαρμογή της ΕΔΔΠΧΑ 13 είναι υποχρεωτική για περιόδους οι οποίες αρχίζουν την ή μετά την 1η Ιουλίου 2008.

Η διερμηνεία δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου γιατί δεν εφαρμόζει τέτοια προγράμματα.

ΕΔΔΠΧΑ 15 «Συμβόλαια για την Κατασκευή Ακίνητης Περιουσίας»

Η ΕΔΔΠΧΑ 15 ισχύει για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά από την 1η Ιανουαρίου 2009 και παρέχει οδηγίες για τον καθορισμό του εάν ένα συμβόλαιο για την κατασκευή ακίνητης περιουσίας εμπίπτει στο πλαίσιο εφαρμογής του ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικά Συμβόλαια» ή του ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και πότε θα πρέπει να αναγνωρίζετε το έσοδο από την κατασκευή.

Η διερμηνεία δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

ΕΔΔΠΧΑ 16 «Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε Επιχειρηματική Δραστηριότητα του Εξωτερικού».

Η Διερμηνεία 16 διευκρινίζει ορισμένα ζητήματα για τη λογιστική αντιμετώπιση αντισταθμίσεων συναλλαγματικού κινδύνου καθαρής επένδυσης σε επιχειρηματική δραστηριότητα του εξωτερικού (όπως οι θυγατρικές και οι συγγενείς επιχειρήσεις των οποίων οι δραστηριότητες πραγματοποιούνται σε νόμισμα διαφορετικό του λειτουργικού νομίσματος της αναφέρουσας επιχείρησης). Ισχύει για

ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά από την 1η Οκτωβρίου 2008, χωρίς να απαιτείται η αναδρομική εφαρμογή της.

Η διερμηνεία 16 δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου.

ΕΔΔΠΧΑ 17 Διανομές μη Ταμειακών Στοιχείων του Ενεργητικού στους Ιδιοκτήτες

Σύμφωνα με την Διερμηνεία όταν μια επιχείρηση προβαίνει στην ανακοίνωση διανομής και έχει την υποχρέωση να διανείμει στοιχεία του ενεργητικού που αφορούν στους ιδιοκτήτες της, θα πρέπει να αναγνωρίζει μια υποχρέωση για αυτά τα πληρωτέα μερίσματα.

Η ΕΔΔΠΧΑ 17 παρέχει οδηγίες αναφορικά με το πότε θα πρέπει μια επιχείρηση να αναγνωρίζει τα μερίσματα πληρωτέα, το πώς θα πρέπει να τα επιμετρά καθώς και πως θα πρέπει να λογιστικοποιεί τις διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας των στοιχείων του ενεργητικού που διανέμονται και της λογιστικής αξίας των πληρωτέων μερισμάτων, όταν η επιχείρηση εξοφλεί τα μερίσματα πληρωτέα. Η ΕΔΔΠΧΑ 17 ισχύει για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά από την 1η Ιουλίου 2009, χωρίς να απαιτείται η αναδρομική εφαρμογή της.

Η διερμηνεία δεν θα επηρεάσει τις οικονομικές καταστάσεις του ομίλου. Ο όμιλος δεν έχει σκοπό να εφαρμόσει την διερμηνεία νωρίτερα.

ΕΔΔΠΧΑ 18 Μεταφορές Στοιχείων του Ενεργητικού από Πελάτες

Η ΕΔΔΠΧΑ 18 αφορά κυρίως τις επιχειρήσεις ή οργανισμούς κοινής ωφέλειας. Η Διερμηνεία αποσαφηνίζει τις απαιτήσεις των ΔΠΧΑ αναφορικά με τις συμφωνίες κατά τις οποίες μια επιχείρηση λαμβάνει από ένα πελάτη της μέρος ενσώματων παγίων (οικόπεδα, κτιριακές εγκαταστάσεις ή εξοπλισμό τον οποίο η επιχείρηση θα πρέπει να χρησιμοποιήσει είτε με σκοπό ο πελάτης να αποτελέσει μέρος ενός δικτύου ή με σκοπό ο πελάτης να αποκτήσει συνεχή πρόσβαση στην παροχή αγαθών ή υπηρεσιών (πχ παροχή ηλεκτρισμού ή ύδρευσης). Η ΕΔΔΠΧΑ 18 ισχύει για ετήσιες περιόδους που αρχίζουν την ή μετά από την 1η Ιουλίου 2009, χωρίς να απαιτείται η αναδρομική εφαρμογή της.

Η διερμηνεία αυτή, δεν έχει εφαρμογή στον όμιλο.

2.5. Σημαντικές Λογιστικές Κρίσεις, Εκτιμήσεις και Υποθέσεις

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί από τη διοίκηση τον σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων, οι οποίες επηρεάζουν τα δημοσιευμένα στοιχεία του ενεργητικού και τις υποχρεώσεις, όπως επίσης την γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων, κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και τα δημοσιευμένα ποσά εσόδων και εξόδων κατά την περίοδο αναφοράς.

Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδεχόμενα να έχουν διαφορές, από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις επαναξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται τόσο στην εμπειρία του παρελθόντος όσο και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά με βάση τις συγκεκριμένες συνθήκες.

2.5.1. Κρίσεις, Εκτιμήσεις και Υποθέσεις

Συγκεκριμένα ποσά τα οποία περιλαμβάνονται ή επηρεάζουν τις οικονομικές καταστάσεις και οι σχετικές γνωστοποιήσεις πρέπει να εκτιμώνται, απαιτώντας τον σχηματισμό υποθέσεων σχετικά με αξίες ή συνθήκες, που δεν είναι δυνατό να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Ως σημαντική λογιστική εκτίμηση, θεωρείται μία η οποία είναι σημαντική για την εικόνα της οικονομικής κατάστασης του ομίλου και τα αποτελέσματα και απαιτεί τις πιο δύσκολες, υποκειμενικές ή περίπλοκες κρίσεις της διοίκησης, συχνά ως αποτέλεσμα της ανάγκης για σχηματισμό εκτιμήσεων, σχετικά με την επίδραση υποθέσεων οι οποίες είναι αβέβαιες.

Ο όμιλος αξιολογεί τέτοιες εκτιμήσεις σε συνεχή βάση, βασιζόμενος στα αποτελέσματα του παρελθόντος και στην εμπειρία, συσκέψεις με ειδικούς, τάσεις και άλλες μεθόδους οι οποίες θεωρούνται λογικές στις συγκεκριμένες συνθήκες, όπως επίσης και τις προβλέψεις μας σχετικά με το πώς αυτά ενδέχεται να αλλάξουν στο μέλλον.

Φόροι Εισοδήματος:

Η Εταιρεία υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στην Ελλάδα.

Σημαντικές εκτιμήσεις απαιτούνται για τον καθορισμό της πρόβλεψης για φόρους εισοδήματος, καθώς και για τον καθορισμό των προβλέψεων για φόρους εισοδήματος. Ο όμιλος και η εταιρεία αναγνωρίζουν υποχρεώσεις, για αναμενόμενα θέματα φορολογικού ελέγχου, βασιζόμενοι σε εκτιμήσεις του κατά πόσο θα οφείλονται επιπλέον φόροι.

Ενδεχόμενα Γεγονότα:

Ο όμιλος εμπλέκεται σε δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών του. Η διοίκηση αξιολογεί τις σχετικές υποθέσεις και για διακανονισμούς, που αναμένεται να επηρεάσουν σημαντικά την οικονομική θέση του ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2008, έχει σχηματίσει πρόβλεψη για την ενδεχόμενη ζημιά.

Παρόλα αυτά, ο καθορισμός των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που σχετίζονται με τις δικαστικές διεκδικήσεις και τις απαιτήσεις είναι μία πολύπλοκη διαδικασία που περιλαμβάνει κρίσεις σχετικά με τις πιθανές συνέπειες και τις διερμηνείες σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς και η έκβαση αυτών των υποθέσεων μπορεί να διαφέρει από τις αρχικές εκτιμήσεις.

Μεταβολές στις κρίσεις ή στις διερμηνείες είναι πιθανό να οδηγήσουν σε μία αύξηση ή μία μείωση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων του ομίλου στο μέλλον.

Έλεγχοι Απομείωσης Συμμετοχών:

Η εταιρεία διενεργεί σχετικό έλεγχο απομείωσης των συμμετοχών σε θυγατρικές εταιρίες όπου υπάρχουν σχετικές ενδείξεις.

Προκειμένου να γίνει ο έλεγχος απομείωσης γίνεται προσδιορισμός της αξίας χρήσης (value in use) των μονάδων παραγωγής ταμειακών ροών (τις οποίες αποτελούν η κάθε θυγατρική ή συγγενής).

Ο εν λόγω προσδιορισμός της αξίας χρήσης, απαιτεί να γίνει μία εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, της κάθε μονάδας παραγωγής και να επιλεγεί το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης, με βάση το οποίο θα καθοριστεί η παρούσα αξία των ανωτέρω μελλοντικών ταμειακών ροών.

Τρέχουσα Αξία Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων:

Η εταιρεία κατέχει σημαντικό όγκο παγιοποιήσεων, που ανέρχεται συνολικά σε € 12,6 δισ., αποτελούμενο κυρίως (πλην του Τροχαίου Υλικού και των Συμμετοχών) από Ακίνητα Πάγια Στοιχεία ύψους € 10,7 δισ.

Εκ των Ακινήτων Περιουσιακών Στοιχείων, ένα μέρος αποτελείται από τα Πάγια Υποδομής και ένα μέρος από την Ακίνητη Περιουσία προς (Αξιοποίηση) Επένδυση.

Θα επανεξετασθεί ο Διαχωρισμός της Ακίνητης Περιουσίας, που έχει γίνει για την σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων, επειδή θεωρούμε ότι τα κριτήρια στα οποία βασίσθηκε ο διαχωρισμός των παγίων σε εκείνα της Υποδομής και Αξιοποίησης-Εκμετάλλευσης, θα πρέπει να επαναπροσδιορισθούν σε ορθολογικότερη βάση, με βασικό στόχο την Αξιοποίηση - Εκμετάλλευση της Ακίνητης Περιουσίας, η οποία δεν είναι άμεσα συνδεδεμένη με τα Ακίνητα Υποδομής, συμπεριλαμβανομένων και των οικοπέδων, εκτάσεων γης, αγροτεμαχίων (εντός και εκτός σχεδίου), καθώς και τα Κτίρια, Κτίσματα (εγκαταλελειμμένα ή μη), Βοηθητικά Κτίρια, Αποθήκες, εφόσον δεν συνδέονται άμεσα με τις ανάγκες Παγιοποιήσεων Υποδομής.

Ο εν λόγω διαχωρισμός, (που αποτυπώθηκε κατά τον ίδιο τρόπο και κατά την χρήση του 2007), είναι μία εξαιρετικά πολύπλοκη και πολυσχιδής διαδικασία, εν τούτοις όμως η εταιρεία οφείλει να προβεί στις δέουσες ενέργειες, ούτως ώστε να επιτελεστεί ο αντικειμενικός και πλήρης διαχωρισμός των Ακινήτων, καθότι με την σημερινή εταιρική διάρθρωση, η εταιρεία θα πρέπει να προσδιορίσει ως έναν από τους βασικούς άξονες δράσης της (ίσως τον κυριότερο), την Αξιοποίηση και Εκμετάλλευση της Ακίνητης Περιουσίας, η οποία δεν είναι άμεσα συνδεδεμένη με τα Ακίνητα Υποδομής.

Τα Οικόπεδα, Εκτάσεις Γης, Αγροτεμάχια (εντός και εκτός σχεδίου), καθώς και τα Κτίρια, Κτίσματα (εγκαταλελειμμένα ή μη), Βοηθητικά Κτίρια, Αποθήκες, κλπ., διεσπαρμένα σε όλη την Ηπειρωτική Επικράτεια, εφόσον δεν συνδέονται άμεσα με τις ανάγκες Παγιοποιήσεων Υποδομής, έχουν κατά την κρίση μας σοβαρή πιθανότητα να αξιοποιηθούν (δημιουργώντας σοβαρές μισθωτικές προσόδους) και εφόσον προκύψει τέτοιο ενδεχόμενο, να εμφανίσουν και βελτίωση της αξίας τους, υψηλότερη των εγγεγραμμένων (απόρροια της αποτίμησης, λόγω της υποχρέωσης των ΔΠΧΑ).

Σε μία τέτοια περίπτωση, όπου ολοκληρωθεί το έργο διαχωρισμού των Ακινήτων και εφόσον το έργο οδηγήσει σε ουσιαστική μετατόπιση Ακινήτων, που δύνανται να αξιοποιηθούν, τότε εύλογα αναμένεται να σημειωθεί Αύξηση της Αξίας του Συνόλου της Πάγιας Περιουσίας του Οργανισμού, με αναμφισβήτητη θετική συνέπεια στα στοιχεία του Ισολογισμού του.

Δεδομένου επίσης ότι, η αξία της Ακίνητης Περιουσίας επηρεάζεται από τις μεταβολές στις συνθήκες της αγοράς, ήτοι στις Γενικές ή Τοπικές Μεταβολές Αξίας των Ακινήτων, τις Χωροταξικές και Πολεοδομικές Αλλαγές, τις Μεταβολές στα Ρυμοτομικά και Επεκτατικά Σχέδια Πόλεων, στις κατά καιρούς Τροποποιήσεις Χρήσεων Γης, Όρων Πολεοδόμησης και άλλων Τεχνικών Χαρακτηριστικών (απαλλοτριώσεις, προσαρτήσεις, παραχωρήσεις, κλπ.) και τέλος τις Μεταβολές – Βελτιώσεις που λαμβάνουν χώρα σ' όλη την Επικράτεια αναφορικά με νέα έργα Υποδομής, νέες χαράξεις οδικών δικτύων, επαρχιακών οδών κλπ., είναι επίσης παράγοντες που επηρεάζουν σημαντικά τις αξίες Ακινήτων, πόσο μάλλον το τεράστιο μέγεθος Περιουσιακών Στοιχείων που κατέχει ο Οργανισμός.

Το έργο τούτο, αποτελεί έναν από τους βασικότερους τομείς δράσης, που πρέπει να αναπτύξει άμεσα και με ταχείς ρυθμούς ο Οργανισμός, προκειμένου να ενισχύσει ανάλογα και τα έσοδά του από την δραστηριότητα αυτή.

3. Βασικές Λογιστικές Αρχές

Οι λογιστικές αρχές βάσει των οποίων συντάσσονται οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις και τις οποίες συστηματικά εφαρμόζει η εταιρεία είναι οι ακόλουθες.

3.1. Αρχές Ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας (ΟΣΕ Α.Ε.), καθώς και όλων των θυγατρικών εταιρειών. Η δομή του Ομίλου στις 31/12/2008 και μέχρι σήμερα έχει ως εξής:

Μέθοδος Πλήρους Ενοποίησης	Χώρα Εγκατάστασης	Ποσοστό Ομίλου την 31.12.2008
ΟΣΕ Α.Ε.	Ελλάδα	ΜΗΤΡΙΚΗ
ΕΔΙΣΥ ΑΕ	Ελλάδα	100,00%
ΓΑΙΑΟΣΕ ΑΕ	Ελλάδα	100.00%
ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ	Ελλάδα	99,99%

Το έτος 2009 αγοράστηκε από τον ΟΣΕ και η μοναδική μετοχή της ΕΡΓΟΣΕ που δεν ήταν στην κυριότητά του ΟΣΕ , οπότε η συμμετοχή στην εταιρεία έγινε 100 %.

Στις ατομικές οικονομικές καταστάσεις οι επενδύσεις σε θυγατρικές αποτιμήθηκαν στο κόστος κτήσης, με βάση τις διατάξεις του ΔΛΠ 27.

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες που διοικούνται και ελέγχονται, άμεσα ή έμμεσα, από την Εταιρεία, είτε μέσω της κατοχής της πλειοψηφίας των μετοχών της Εταιρείας στην οποία έγινε η επένδυση, είτε μέσω της εξάρτησής της από την τεχνογνωσία που της παρέχει ο Όμιλος. Δηλαδή, οι θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις, επί των οποίων ασκείται έλεγχος από την μητρική.

Η ΟΣΕ Α.Ε. αποκτά και ασκεί έλεγχο μέσω των δικαιωμάτων ψήφου. Η ύπαρξη τυχόν δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου τα οποία είναι δυνατό να ασκηθούν κατά τον χρόνο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων, λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να στοιχειοθετηθεί αν η μητρική ασκεί τον έλεγχο επί των θυγατρικών.

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με την μέθοδο της εξαγοράς, από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.

Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού.

Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών έχουν τροποποιηθεί, ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

3.2. Ενσώματες Ακινήτοποιήσεις

Τα οικόπεδα, τα κτίρια και τα τεχνικά έργα του Ομίλου, απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στις αξίες τεκμαιρόμενου κόστους, όπως αυτό προσδιορίστηκε βάσει εύλογων αξιών κατά την ημερομηνία μετάβασης, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και πιθανές απαξιώσεις της αξίας των παγίων. Τα υπόλοιπα πάγια απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσης τους

Το κόστος κτήσης των ενσώματων παγίων, περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων. Όλες οι μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο, μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων, καταχωρείται στα αποτελέσματα των χρήσεων που πραγματοποιούνται.

Οι ιδιοπαραγόμενες ενσώματες ακινήτοποιήσεις, στοιχειοθετούν προσθήκη στο κόστος κτήσεως των ενσώματων ακινήτοποιήσεων σε αξίες, που περιλαμβάνουν το άμεσο κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού, που συμμετέχει στη κατασκευή, το κόστος αναλωθέντων υλικών, καθώς και τη συμμετοχή άλλων γενικών δαπανών (κόστη).

Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται), υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο απόσβεσης, μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Ιδιόκτητα Κτίσματα και Κτίρια	από 5 έως 50 έτη
Τεχνικά Έργα Εξυπηρέτησης Μεταφορών	από 10 έως 75 έτη
Πάσης Φύσεως Μηχανολογικός Εξοπλισμός	από 5 έως 15 έτη
Τροχαίο Υλικό & Άλλα Μέσα Μεταφοράς	από 5 έως 50 έτη
Λοιπός Εξοπλισμός	από 1 έως 7 έτη

3.3. Επενδύσεις σε Ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα κατέχονται για αποκόμιση προσόδων (ενοικίων), για κεφαλαιακή ενίσχυση ή και για τα δύο.

Επενδύσεις σε ακίνητα είναι οι επενδύσεις που αφορούν όλα εκείνα τα ακίνητα (στα οποία περιλαμβάνονται η γη, τα κτίρια ή τα μέρη κτιρίων ή και τα δύο) τα οποία κατέχονται από τον Όμιλο, είτε για να αποκομίσει μισθώματα από την εκμίσθωσή τους, είτε για την αύξηση της αξίας τους (ενίσχυση κεφαλαίου) ή και για τα δύο.

Οι επενδύσεις σε ακίνητα αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης τους, το οποίο είναι προσαυξημένο με όλα εκείνα τα έξοδα που σχετίζονται με τη συναλλαγή για την απόκτησή τους (π.χ. συμβολαιογραφικά, μεσιτικά, φόροι μεταβίβασης).

Ο Όμιλος επέλεξε να αποτιμά τις επενδύσεις σε ακίνητα με βάση την εύλογη αξία. Σύμφωνα με την πολιτική αυτή, η εύλογη αξία μιας επένδυσης σε ακίνητα, είναι η τιμή στην οποία το ακίνητο μπορεί να ανταλλαχθεί, μεταξύ ενήμερων και πρόθυμων μερών, σε μια συνήθη εμπορική συναλλαγή.

Η εύλογη αξία, εξαιρεί μια εκτιμημένη τιμή προσαυξημένη ή μειωμένη εξαιτίας ειδικών όρων ή περιστάσεων, όπως ασυνήθιστη χρηματοδότηση, πώληση με συμφωνία επαναμίσθωσης, ειδικές αντιπαροχές ή παραχωρήσεις που γίνονται από οποιονδήποτε σχετίζεται με την πώληση.

Κάθε κέρδος (ή ζημιά) που προκύπτει από μεταβολή στην εύλογη αξία της επένδυσης, συνιστά αποτέλεσμα και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία προκύπτει.

Προσδιοριστικός παράγοντας της εύλογης αξίας είναι η τρέχουσα τιμή σε μια ενεργό αγορά για όμοια ακίνητα, στην ίδια τοποθεσία και στην ίδια κατάσταση.

3.4. Αύλα Στοιχεία Ενεργητικού

Στα αύλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται άδειες λογισμικού, οι οποίες αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία κυμαίνεται από 3 έως 5 χρόνια. Οι αποσβέσεις του λογισμικού περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Κόστος Πωληθέντων» και «Έξοδα Διοίκησης» της κατάστασης αποτελεσμάτων.

3.5. Χρηματοοικονομικά Μέσα

Χρηματοοικονομικό μέσο, είναι κάθε σύμβαση που δημιουργεί ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού σε μία επιχείρηση και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση ή ένα συμμετοχικό τίτλο, σε μια άλλη επιχείρηση.

3.5.1. Αρχική Αναγνώριση

Οι αγορές και οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος γίνεται συμβατικό μέρος του χρηματοοικονομικού μέσου.

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους, πλέον των άμεσα επιρριπτέων στη συναλλαγή δαπανών, με εξαίρεση τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς και κάθε χρηματοοικονομικό στοιχείο, του οποίου η εύλογη αξία δεν μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα.

3.5.2. Ταξινόμηση και Αποτίμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων

Τα χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου περιλαμβάνουν:

3.5.2.1. Μετοχές Εισηγμένες στο ΧΑ

Οι μετοχές αυτές κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς και κατά την αρχική αναγνώριση τους ορίστηκαν από τον Όμιλο ως στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων αυτής της κατηγορίας προσδιορίζεται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης σε ενεργό αγορά χρεογράφων.

3.5.2.2. Απαιτήσεις από Πελάτες και Λοιπές Απαιτήσεις

Περιλαμβάνουν μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού με σταθερές ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές και

έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Δάνεια και Απαιτήσεις» και αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Στην κατηγορία αυτή δεν περιλαμβάνονται:

- Απαιτήσεις από προκαταβολές για αγορά αγαθών ή υπηρεσιών,
- Απαιτήσεις που έχουν να κάνουν με δοσοληψίες φόρων, οι οποίες έχουν επιβληθεί νομοθετικά από το κράτος,
- Οτιδήποτε δεν καλύπτεται από σύμβαση ώστε να δίνει δικαίωμα στην επιχείρηση για λήψη μετρητών ή άλλων χρηματοοικονομικών παγίων στοιχείων.

Οι απαιτήσεις από πελάτες και οι λοιπές απαιτήσεις που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Δάνεια και Απαιτήσεις» περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνες με λήξη μεγαλύτερη των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού.

3.5.2.3. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ισοδύναμα διαθεσίμων, περιλαμβάνουν κυρίως μετρητά στο ταμείο, βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας και τραπεζικές καταθέσεις και υπόκεινται σε ελάχιστο κίνδυνο εύλογης αξίας.

3.5.3. Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις

3.5.3.1. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας αποτελείται από κοινές μετοχές.

3.5.3.2. Δανεισμός

Τα δάνεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Το κόστος δανεισμού αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης στην οποία πραγματοποιείται.

3.6. Αποθέματα

Την ημερομηνία του ισολογισμού, τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος κτήσης προσδιορίζεται με την μέθοδο του Μέσου Ετήσιου Σταθμικού Όρου.

Κατά τη χρήση 2008, ο Όμιλος προχώρησε σε περιοδικές απογραφές των αποθεμάτων του σε τακτά χρονικά διαστήματα. Σημειώνεται ότι τη χρήση 2009 θα προχωρήσει σε πλήρη φυσική απογραφή των αποθεμάτων, μετά από σχετική απόφαση της Διοίκησης.

Το κόστος των αποθεμάτων, δεν περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά έξοδα.

3.7. Επιχορηγήσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια:

- Υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και
- Πιθανολογείται ότι το ποσό της επιχορήγησης θα εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις καταχωρούνται στην εύλογη αξία και αναγνωρίζονται με τρόπο συστηματικό στα έσοδα, με βάση την αρχή του συσχετισμού των επιχορηγήσεων, με τα αντίστοιχα κόστη τα οποία και επιχορηγούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν στοιχεία του ενεργητικού, περιλαμβάνονται στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

3.8. Αναγνώριση Εσόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη, θα εισρεύσουν στον Όμιλο και τα σχετικά ποσά μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα. Τα διεταιρικά έσοδα μέσα στον Όμιλο, απαλείφονται πλήρως.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

3.8.1. Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών λογίζονται την περίοδο που αφορούν οι υπηρεσίες.

3.8.2. Πωλήσεις Αγαθών

Τα έσοδα καταχωρούνται, όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και ωφέλειες που απορρέουν από την κυριότητα των αγαθών, έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή.

3.8.3. Έσοδα από Τόκους

Τα έσοδα από τόκους, αναγνωρίζονται βάσει της χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους, το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Στην συνέχεια, λογίζονται τόκοι με το ίδιο επιτόκιο επί της απομειωμένης (νέας λογιστικής) αξίας.

3.9. Κόστος Δανεισμού

Το κόστος δανεισμού, αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο που πραγματοποιείται, σύμφωνα με τη μέθοδο Benchmarking του ΔΛΠ 23 «Κόστος Δανεισμού».

3.10. Φορολογία Εισοδήματος

Η εταιρεία υπόκειται σε φόρο εισοδήματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 2238/94. Λόγω των συνεχών ζημιολογών εκμεταλλεύσεων, από τις δηλώσεις εισοδήματος των χρήσεων, δεν προκύπτει

τρέχων φόρος. Επίσης η εταιρεία δεν αναγνωρίζει αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για τις φορολογικές της ζημίες, διότι εκτιμά ότι δεν θα υπάρχει επαρκές φορολογητέο εισόδημα στο μέλλον, για να ανακτήσει αυτή τη φορολογική απαίτηση. Όσον αφορά τις διαφορές φορολογικού ελέγχου, η εταιρεία σχηματίζει τις κατάλληλες προβλέψεις. Οι θυγατρικές εταιρείες του ομίλου σύμφωνα με το Ν. 2229/94 παρ. 17 άρθρο 5, δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος.

4. Επεξηγηματικές Σημειώσεις επί των Ετήσιων Οικονομ. Καταστάσεων

4.1. Ενσώματες Ακίνητοποιήσεις

Τα οικόπεδα, τα κτίρια και τα τεχνικά έργα αποτιμήθηκαν κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ (01/01/2005) σε αναπροσαρμοσμένες αξίες (deemed cost), σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 1. Ως «τεκμαιρόμενο» κόστος, θεωρείται η εύλογη αξία του παγίου εξοπλισμού κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ, η οποία προσδιορίστηκε από ανεξάρτητο οίκο εκτιμητών, διεθνώς αναγνωρισμένο.

Δεν υπάρχουν υποθήκες και προσημειώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα βάρη, επί των παγίων στοιχείων του ενεργητικού έναντι δανεισμού εκτός από Τροχαίο Υλικό αξίας € 1.045 εκατ. περίπου, του οποίου η κυριότητα έχει εκχωρηθεί στην EUROFIMA, ως εγγύηση για δανεισμό από αυτή, ύψους € 970 εκατ. περίπου (με 31/12/2008). Μετά την αποπληρωμή των δανείων, αυτονόητο είναι ότι η κυριότητα περνά αυτόματα στην εταιρεία.

Υπάρχει πλήθος συμβατικών δεσμεύσεων, για απόκτηση Παγίων Στοιχείων (Νέες Επενδύσεις) σημαντικού ύψους και αφορούν κυρίως επέκταση, εκσυγχρονισμό και βελτίωση του Εθνικού Σιδηροδρομικού Δικτύου, καθώς και την (μελλοντική) αγορά Σιδηροδρομικού (Τροχαίου) Υλικού. Η χρηματοδότηση των παραπάνω επενδύσεων, καλύπτεται, είτε από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων (Εθνικοί – Κοινοτικοί πόροι), είτε με δανεισμό με την εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, είτε με τον συνδυασμό αμφοτέρων.

Τα Ενσώματα Πάγια Στοιχεία του Ενεργητικού του Ομίλου αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Οικόπεδα	Κτίρια	Τεχνικά έργα εξυπηρέτησης μεταφορών	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Σιδηροδρομικά Οχήματα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος κτήσης την 1/1/2007	3.960.866	338.801	6.318.053	73.819	14.491	1.089.383	17.806	313.474	12.126.693
μειών: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(22.438)	(398.889)	(25.861)	(8.069)	(203.343)	(16.900)	0	(675.500)
Καθαρή λογιστική αξία την 1/1/2007	3.960.866	316.363	5.919.164	47.958	6.422	886.040	906	313.474	11.451.193
Προσθήκες	78.516	849	576	10.909	37	76.958	1.744	596.608	766.197
Πωλήσεις	(9.047)	0	0	0	(3)	0	(150)	0	(9.200)
Μεταφορές	0	1.796	27.597	0	10.531	0	0	(39.924)	0
Αποσβέσεις χρήσης	0	(11.377)	(198.761)	(4.203)	(1.269)	(40.069)	(902)	0	(256.581)
Αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων	0	0	0	0	2	0	149	0	151
Κόστος κτήσης την 31/12/2007	4.030.335	341.446	6.346.226	84.728	25.056	1.166.341	19.400	870.158	12.883.690
μειών: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(33.815)	(597.650)	(30.064)	(9.336)	(243.412)	(17.653)	0	(931.930)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2007	4.030.335	307.631	5.748.576	54.664	15.720	922.929	1.747	870.158	11.951.760
Προσθήκες	41.227	712	242.014	10.893	0	10.133	516	441.725	747.220
Πωλήσεις	0	0	0	0	(57)	0	(112)	0	(169)
Μεταφορές	0	0	0	0	(9.789)	9.789	0	0	0
Ιδιοπαραγωγή	0	0	0	0	0	0	0	58.103	58.103
Μειώσεις από πώληση θυγατρικής	0	(215)	0	(69)	0	0	(1.926)	0	(2.210)
Αποσβέσεις χρήσης	0	(11.199)	(201.220)	(4.871)	(1.262)	(41.205)	(477)	0	(250.234)
Αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων	0	0	0	0	55	0	112	0	167
Μείωση αποσβέσεων από πώληση θυγατρικής	0	56	0	21	0	0	721	0	798
Κόστος κτήσης την 31/12/2008	4.071.562	341.943	6.588.240	95.552	15.210	1.186.263	17.878	1.369.986	13.686.634
μειών: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(44.958)	(798.870)	(34.914)	(10.543)	(284.617)	(17.297)	0	(1.191.199)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2008	4.071.562	296.985	5.789.370	60.638	4.667	901.646	581	1.369.986	12.495.435

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για την χρήση 2008 (από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου)

Τα Ενσώματα Πάγια Στοιχεία του Ενεργητικού της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Οικόπεδα	Κτίρια	Τεχνικά έργα εξοπλισμού μεταφορών	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Σιδηροδρομικά Οχήματα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινήτοποιησις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος Κτήσης την 1/1/2007	3.925.676	337.420	6.318.053	73.706	14.420	1.089.383	14.479	313.474	12.087.611
μειον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(21.392)	(398.889)	(25.775)	(8.002)	(203.343)	(14.479)	0	(671.880)
Καθαρή λογιστική αξία την 01/01/2007	3.925.676	316.028	5.919.164	47.931	6.418	886.040	0	313.474	11.415.731
Προσθήκες	78.516	707	576	10.664	0	76.554	292	595.498	762.807
Πωλήσεις	(9.047)	0	0	0	0	0	0	0	(9.047)
Μεταφορές	0	1.796	27.597	0	10.531	403	0	(39.924)	403
Αποσβέσεις χρήσης	0	(11.263)	(198.761)	(4.162)	(1.266)	(40.069)	(292)	0	(255.813)
Κόστος κτήσης την 31/12/2007	3.996.145	339.923	6.346.226	84.370	24.951	1.166.340	14.771	869.048	12.841.774
μειον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(32.655)	(597.650)	(29.937)	(9.268)	(243.412)	(14.771)	0	(927.693)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2007	3.996.145	307.268	5.748.576	54.433	15.683	922.928	0	869.048	11.914.081
Προσθήκες	41.227	700	242.199	10.517	0	10.133	219	499.828	804.823
Πωλήσεις	0	0	0	0	(57)	0	0	0	(57)
Μεταφορές	0	0	0	0	(9.789)	9.789	0	0	0
Αποσβέσεις χρήσης	0	(11.110)	(201.405)	(4.810)	(1.256)	(41.205)	(219)	0	(260.005)
Αποσβέσεις πωληθέντων-διαγραφέντων	0	0	0	0	55	0	0	0	55
Κόστος κτήσης την 31/12/2008	4.037.372	340.623	6.588.425	94.887	15.105	1.186.262	14.990	1.368.876	13.646.540
μειον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(43.765)	(799.055)	(34.747)	(10.469)	(284.617)	(14.990)	0	(1.187.643)
Καθαρή λογιστική αξία την 31/12/2008	4.037.372	296.858	5.789.370	60.140	4.636	901.645	(0)	1.368.876	12.458.897

Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις για την χρήση 2008 (από την 1η Ιανουαρίου έως την 31η Δεκεμβρίου)

4.2. Άυλα Στοιχεία Ενεργητικού

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου, αφορούν σε λογισμικά προγράμματα. Η ανάλυση των άυλων στοιχείων του Ενεργητικού, σε επίπεδο Ομίλου, έχει ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Computer Software
Κόστος Κτήσης την 1/1/2007	4.614
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(4.251)
Λογιστική αξία την 1/1/2007	363
Αγορές	156
Αποσβέσεις χρήσης	(322)
Κόστος Κτήσης την 31/12/2007	4.770
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(4.573)
Λογιστική αξία την 31/12/2007	197
Μείωση αξίας κτήσης από πώληση θυγατρικής	(30)
Μείωση αποσβέσεων από πώληση θυγατρικής	15
Αποσβέσεις χρήσης	(117)
Κόστος Κτήσης την 31/12/2008	4.740
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(4.675)
Λογιστική αξία την 31/12/2008	65

Τα άυλα στοιχεία του ενεργητικού της Εταιρείας, αφορούν στο σύνολό τους αγορά λογισμικών προγραμμάτων και αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Computer Software
Κόστος Κτήσης την 1/1/2007	3.182
μείον: Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.870)
Λογιστική αξία την 1/1/2007	312
Αγορές	19
Αποσβέσεις χρήσης	(149)
Κόστος Κτήσης την 31/12/2007	3.201
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(3.019)
Λογιστική αξία την 31/12/2007	182
Αποσβέσεις χρήσης	(117)
Κόστος Κτήσης την 31/12/2008	3.201
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(3.136)
Λογιστική αξία την 31/12/2008	65

Δεν υπάρχουν υποθήκες και προσημειώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα βάρη, επί των άυλων παγίων στοιχείων έναντι δανεισμού. Δεν υπάρχουν συμβατικές δεσμεύσεις για την απόκτηση άυλων παγίων.

4.3. Επενδύσεις της Μητρικής σε θυγατρικές

Στις ατομικές καταστάσεις της εταιρείας, οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες, παρουσιάζονται ως το αποτέλεσμα του κόστους εξαγοράς αυτών, μείον τυχόν απομείωση του περιουσιακού στοιχείου. Η λογιστική αξία τους την 31 Δεκεμβρίου 2008 είναι € 58,6 εκατ. Με βάση την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών τους, προέκυψε ζημιά απομείωσης για ορισμένες θυγατρικές, όπως αναλύεται παρακάτω:

Ποσά σε € '000	31/12/2008		
Επωνυμία θυγατρικής	Αξία Κτήσης	Απομείωση	Τελική Αξία
ΕΔΙΣΥ Α.Ε.	150.000	(150.000)	0
ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε.	300	0	300
ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	42.853	(5.593)	37.260
ΣΥΝΟΛΟ	193.153	(155.593)	37.560

Ποσά σε € '000	31/12/2007		
Επωνυμία θυγατρικής	Αξία Κτήσης	Απομείωση	Τελική Αξία
ΕΔΙΣΥ Α.Ε.	150.000	(150.000)	0
ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.	153.043	(132.000)	21.043
ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε.	300	0	300
ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	42.853	(5.593)	37.260
ΣΥΝΟΛΟ	346.196	(287.593)	58.603

Η ανάλυση της κίνησης του λογαριασμού «Επενδύσεις σε θυγατρικές» έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	31/12/2008	31/12/2007
Αρχή περιόδου	58.603	37.560
Αυξήσεις Μετοχικού Κεφαλαίου (+)	0	21.043
Πώληση θυγατρικής	(153.043)	0
Αναστροφή απομείωσης λόγω πώλησης	132.000	0
Λήξη περιόδου	37.560	58.603

Στις 30/12/2008, ολοκληρώθηκε η πώληση της θυγατρικής ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. στο Ελληνικό Δημόσιο, έναντι ποσού € 1,00 (Ένα Ευρώ). Από την πώληση αυτή προέκυψε ζημιά € 21.043 (Κόστος κτήσης € 153.043 μείον σωρευμένη απομείωση € 132.000) η οποία προήλθε από την μεταβίβαση σε μηδενική αξία της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Διαφορές (ζημιές) από πώληση συμμετοχών» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων της μητρικής.

Τα αποτελέσματα της ΤΡΑΙΝΟΣΕ μέχρι την ημερομηνία της πώλησής της, περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων στο κονδύλι «Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες». Για να είναι οι οικονομικές καταστάσεις την χρήσης συγκρίσιμες με τις συγκριτικές οικονομικές καταστάσεις της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2007, η ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης 2007 αναμορφώθηκε και το αποτέλεσμα της ΤΡΑΙΝΟΣΕ για την χρήση 2007 παρουσιάζεται και αυτό στο κονδύλι «Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες» των συγκριτικών στοιχείων (σημ. 4.32).

Οι θυγατρικές επιχειρήσεις της εταιρείας, που ενοποιήθηκαν με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης και περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Επενδύσεις σε θυγατρικές» είναι οι εξής:

Ποσά σε € '000	31/12/2008		
	% συμμετοχής	Χώρα	Ίδια κεφάλαια
ΕΔΙΣΥ Α.Ε.	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	(104.570)
ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε.	99,99%	ΕΛΛΑΔΑ	29.184
ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	39.032
ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.	0,00%	ΠΩΛΗΣΗ ΣΤΟ Ε.Δ.	0,0

Ποσά σε € '000	31/12/2007		
	% συμμετοχής	Χώρα	Ίδια κεφάλαια
ΕΔΙΣΥ Α.Ε.	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	72.000
ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε.	99,99%	ΕΛΛΑΔΑ	27.523
ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	38.814
ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε.	100,00%	ΕΛΛΑΔΑ	(39.210)

Το έτος 2009 αγοράστηκε από τον ΟΣΕ και η μοναδική μετοχή της ΕΡΓΟΣΕ που δεν ήταν στην κυριότητά του ΟΣΕ , οπότε η συμμετοχή στην εταιρεία έγινε 100 %.

4.4. Επενδύσεις σε Λοιπές Εταιρείες

Η ανάλυση της κίνησης του λογαριασμού έχει ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Αρχή περιόδου	15.265	7.190	15.265	7.190
Αύξηση Ποσοστού	0	8.075	0	8.075
Λήξη περιόδου	15.265	15.265	15.265	15.265

Οι εταιρείες που περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Επενδύσεις σε λοιπές εταιρείες» είναι οι εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>					
Επωνυμία	% συμμετοχής	Χώρα	Αξία Συμμετοχής	Οφειλόμενο Κεφάλαιο	Καταβληθείσα Αξία
EUROFIMA	2,00%	ΕΛΒΕΤΙΑ	39.852	24.588	15.264
SCRL LTD (BCC)	1 Εταιρικό Μεριδίο	ΒΕΛΓΙΟ	1	0	1
ΣΥΝΟΛΟ			39.853	24.588	15.265

Πρόκειται για εταιρείες τις οποίες ίδρυσαν και συμμετέχουν διάφοροι σιδηροδρομικοί οργανισμοί διεθνώς με σκοπό την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ τους. Όσον αφορά τη EUROFIMA έχει ιδρυθεί από ευρωπαϊκά σιδηροδρομικά δίκτυα με σκοπό τη χρηματοδότηση επενδύσεων σε τροχιαίο υλικό. Το BCC αποτελεί διεθνές γραφείο συμψηφισμού διεθνών χρεώσεων τελών χρήσεως δικτύου.

4.5. Επενδύσεις σε Ακίνητα

Τα οικόπεδα και τα κτίρια, αποτιμήθηκαν κατά την ημερομηνία μετάβασης στα ΔΠΧΑ (01/01/2005) σε αναπροσαρμοσμένες αξίες, όπως αυτές προσδιορίστηκαν βάσει εύλογων αξιών, από ανεξάρτητο εκτιμητή κατά την ημερομηνία μετάβασης.

Ειδικότερα η αποτίμηση των οικοπέδων και κτιρίων του Ομίλου που εντάχθηκαν στην κατηγορία των επενδυτικών ακινήτων έγινε από ανεξάρτητο, διεθνώς αναγνωρισμένο, επαγγελματία εκτιμητή την 31/12/2004 και την 31/12/2005 με εφαρμογή της μεθόδου του αποσβεσμένου κόστους αντικατάστασης και σύμφωνα με τις τιμές της αγοράς όπου αυτό ήταν εφικτό. Την 31/12/2008 οι επενδύσεις σε ακίνητα, αποτιμήθηκαν από τη διοίκηση της εταιρείας, με τις ίδιες μεθόδους και δεν προέκυψε μεταβολή.

Τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί στον ισολογισμό και αφορούν επενδύσεις σε ακίνητα έχουν ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Λογιστική αξία την 31/12/2006	92.472	92.472
Υπεραξία επανεκτίμησης	5.515	5.515
Λογιστική αξία την 31/12/2007	97.987	97.987
Υπεραξία επανεκτίμησης	0	0
Λογιστική αξία την 31/12/2008	97.987	97.987

Την 31/12/2008, η τρέχουσα αξία των επενδύσεων του Ομίλου σε οικόπεδα και κτίρια, προσδιορίστηκε από την εταιρεία, η οποία επανεκτίμησε τις παραπάνω μεθόδους, τις οποίες εφάρμοσε ο ανεξάρτητος εκτιμητής και οι διαφορές καταχωρήθηκαν στα αποτελέσματα της χρήσης.

Δεν υπάρχουν περιορισμοί στη ρευστοποίηση των επενδύσεων σε ακίνητα, ή στην απόδοση των εσόδων ή του προϊόντος πιθανής διάθεσής τους.

Δεν υπάρχουν συμβατικές υποχρεώσεις για την αγορά, κατασκευή ή την αξιοποίηση των επενδύσεων σε ακίνητα, ή για πιθανές επισκευές και συντηρήσεις που γίνονται σε αυτά.

4.6. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Η ανάλυση των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας, παρουσιάζεται παρακάτω και έχει ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Δοσμένες Εγγυήσεις	340	249	79	78
Προκαταβολές κτήσεως παγίων	27.937	77.062	20.007	93.400
Σύνολο	28.277	77.311	20.086	93.478

Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν προκαταβολές που δόθηκαν για έργα σε εργολάβους και αναμένονται να ολοκληρωθούν τα επόμενα έτη.

4.7. Αποθέματα

Η ανάλυση των αποθεμάτων του Ομίλου παρατίθεται ως ακολούθως:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Εμπορεύματα	2.166	2.427	2.166	2.427
Αναλώσιμα Υλικά	9.754	14.395	1.386	6.077
Ανταλλακτικά Παγίων	118.988	115.858	5.716	0
Συν. Ρευστοποιήσιμη Αξία	130.908	132.680	9.268	8.504
Μείον: Πρόβλεψη υποτίμησης	(20.200)	(20.200)	0	0
Συν. Καθαρή Ρευστ/μη Αξία	110.708	112.480	9.268	8.504

Δεν υπάρχουν δεσμεύσεις επί των αποθεμάτων της εταιρείας, έναντι δανεισμού ή άλλης φύσεως υποχρεώσεων.

4.8. Πελάτες και Λοιπές Εμπορικές Απαιτήσεις

Η ανάλυση των απαιτήσεων από πελάτες και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία, παρατίθεται ως ακολούθως:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Απαιτήσεις Ιδιωτικού Τομέα (ΜΕΤΡΟ ΘΕΣ/ΚΗΣ κ.λ.π.)	3.839	44.309	826	43.270
Κόμιστρα Διεθνών Μεταφορών	1.292	3.565	1.292	1.292
Ελληνικό Δημόσιο-Δημόσιες Επιχειρήσεις	4.077	6.399	4.077	3.817
Βραχυπρόθεσμες Απαιτήσεις-Πελάτες(Τρίτοι)	0	12.441	0	242
Απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχ/σεις	348.601	0	515.920	148.290
Συνολικό Ύψος Απαιτήσεων	357.809	66.714	522.115	196.911
Μείον: Πρόβλεψη υποτίμησης	(4.280)	(4.280)	(4.280)	(4.280)
Σύνολο Ύψος Καθαρών Απαιτήσεων	353.529	62.434	517.835	192.631

- Οι απαιτήσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις στον όμιλο για το έτος 2008 αφορούν απαιτήσεις ΟΣΕ από ΤΡΑΙΝΟΣΕ ύψους 290.499 χιλ. € και απαιτήσεις ΕΔΙΣΥ από ΤΡΑΙΝΟΣΕ ύψους 58.102 χιλ. €. Όσον αφορά την εταιρεία, για το έτος 2008 είναι οι απαιτήσεις ΟΣΕ από ΕΔΙΣΥ ύψους 224.779 χιλ €, απαιτήσεις από ΤΡΑΙΝΟΣΕ ύψους 290.499 χιλ € και απαιτήσεις από ΓΑΙΑΟΣΕ ύψους 642 χιλ €.

- Στις απαιτήσεις ιδιωτικού τομέα περιλαμβάνονται για το έτος 2007 τα 42.423 χιλ. € από την πώληση του οικοπέδου στη Θεσ/κη, στο Αττικό Μετρό.

4.9. Λοιπές Απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Απαιτήσεις από Ελληνικό Δημόσιο	459.811	357.617	459.603	337.267
Απαιτήσεις από ασφαλιστικά ταμεία	32.552	34.388	32.552	32.252
Προκαταβολές για αγορές	21.876	25.694	6.341	3.167
Χρεώστες διάφοροι	21.442	34.502	4.474	4.895
Δεσμευμένοι Λογαριασμοί Καταθέσεων	7.238	9.420	172	285
Έξοδα επόμενων χρήσεων	1.269	1.097	629	578
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	1.139	4.017	388	251
Προκαταβολές σε προσωπικό και λ/σμοι προς απόδοση	929	3.347	920	905
Απαιτήσεις από Ξένα Δίκτυα	298	8.044	298	298
Μερίσματα από θυγατρικές εισπρακτέα	0	0	1.075	0
Σύνολο Λοιπών Απαιτήσεων	546.554	478.126	506.452	379.898
Μείον: Πρόβλεψη υποτίμησης	(26.739)	(36.890)	(26.739)	(36.890)
Σύνολο Καθαρών Απαιτήσεων	519.815	441.236	479.713	343.008

- Το κονδύλι απαιτήσεις από το Ελληνικό δημόσιο αφορά απαιτήσεις του ΟΣΕ από ΦΠΑ ύψους 456.504 χιλ. €, από λοιπούς φόρους 3.067 χιλ € και απαιτήσεις ΓΑΙΑΟΣΕ από ΦΠΑ ύψους 207 χιλ €. Για το έτος 2007 αφορά απαιτήσεις του ΟΣΕ από ΦΠΑ 324.099 χιλ € , από λοιπούς φόρους 13.168 χιλ και απαιτήσεις ΤΡΑΙΝΟΣΕ από ΦΠΑ ύψους 20.315 χιλ € και λοιπούς φόρους 35 χιλ €.

- Το κονδύλι απαιτήσεις από ασφαλιστικά ταμεία για το έτος 2008 στον όμιλο, εμφανίζονται οι απαιτήσεις από το ΙΚΑ (ΤΑΠΟΤΕ) ύψους 32.349 χιλ € και από λοιπά ταμεία ύψους 203 χιλ €. Τα ίδια ίσχυαν και το έτος 2007.

4.10. Χρηματοοικονομικά Στοιχεία Αποτιμημένα στην Εύλογη Αξία μέσω Αποτελεσμάτων

Πρόκειται για τοποθετήσεις σε μετοχές της Τράπεζας Ελλάδος .

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο την 01/01/2007	38	38
Αναπροσαρμογές εύλογης αξίας	(2)	(2)
Υπόλοιπο την 31/12/2007	36	36
Αναπροσαρμογές εύλογης αξίας	0	0
Υπόλοιπο την 31/12/2008	36	36

4.11. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα Ταμειακών Διαθεσίμων

Τα διαθέσιμα αντιπροσωπεύουν μετρητά, είτε στα ταμεία της εταιρείας, είτε σε τραπεζικές καταθέσεις (όψεως ή βραχυπρόθεσμης προθεσμίας), διαθέσιμες σε πρώτη ζήτηση.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων του Ομίλου και της Εταιρείας, έχουν ως ακολούθως:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
-				
Διαθέσιμα στο ταμείο	294	3.896	161	1.737
Διαθέσιμα στις τράπεζες σε €	468.954	312.235	429.491	151.392
Διαθέσιμα στις τράπεζες σε Ξένο Νόμισμα	711	439	711	439
Σύνολο Ταμειακών Διαθεσίμων & Ισοδύναμων	469.959	316.570	430.363	153.568

4.12. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αποτελείται από 47.991.980 κοινές, πλήρως εξοφλημένες Μετοχές (2007: 26.086.422), ονομαστικής αξίας € 100 η κάθε μία. Το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου ανέρχεται σε € 4.799.198.000.

Σχετικά με το Μετοχικό Κεφάλαιο της εταιρείας, δεν υπάρχουν ειδικοί περιορισμοί, πέραν των όσων υπαγορεύει η ισχύουσα νομοθεσία.

4.13. Ποσά Προορισμένα για Αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου

Τα ποσά που προορίζονται για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Υπόλοιπο την 31/12/2007	673.847	673.847
Καταθέσεις μετόχων	462.858	462.858
Υπόλοιπο την 31/12/2008	1.136.705	1.136.705

Τα ποσά αυτά αναμένεται να κεφαλαιοποιηθούν από τη στιγμή που ληφθούν υπουργικές αποφάσεις.

4.14. Αποθεματικά Κεφάλαια

Τα αποθεματικά του Ομίλου, αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικά από αναπροσαρμοσμένες αξίες	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1/1/2007	113	4.344	770	5.227
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	309	0	0	309
Υπόλοιπο την 31/12/2007	422	4.344	770	5.536
Μείωση λόγω πώλησης θυγατρικής	(13)	0	0	(13)
Υπόλοιπο την 31/12/2008	409	4.344	770	5.523

Τα αποθεματικά της Εταιρείας ύψους € 770 χιλ., αφορούν κατά κύριο λόγο, διαφορές που προέκυψαν από την αναπροσαρμογή της αξίας των διαφόρων στοιχείων του ενεργητικού, που είχε πραγματοποιηθεί σε παλαιότερες χρήσεις, με βάση Αρχές που ήταν σύμφωνες με τις προηγούμενες λογιστικές μεθόδους, που εφαρμόζε η εταιρεία. Περιλαμβάνονται επίσης και οι αξίες παγίων στοιχείων, που είχαν αποκτηθεί δωρεάν από την εταιρεία.

Τακτικό Αποθεματικό:

Σύμφωνα με την Ελληνική εμπορική νομοθεσία, οι εταιρείες υποχρεούνται, από τα κέρδη της χρήσης, να σχηματίσουν το 5,0% σαν τακτικό αποθεματικό, μέχρις ό,του αυτό φτάσει, στο ένα τρίτο (1/3) του καταβλημένου Μετοχικού Κεφαλαίου. Κατά την διάρκεια της ζωής της εταιρείας, απαγορεύεται η διανομή του τακτικού αποθεματικού.

Αφορολόγητα Αποθεματικά ειδικών διατάξεων νόμων και λοιπά ειδικά αποθεματικά:

Τα αποθεματικά φορολογικών νόμων, δημιουργήθηκαν με βάση τις διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας, οι οποίες είτε παρέχουν τη δυνατότητα μετάθεσης της φορολογίας ορισμένων εισοδημάτων, στο χρόνο διανομής τους προς τους μετόχους, είτε παρέχουν φορολογικές ελαφρύνσεις ως κίνητρο διενέργειας επενδύσεων. Η φορολογική υποχρέωση, που θα επιβληθεί κατά τη ενδεχόμενη διανομή των αποθεματικών αυτών, θα αναγνωρισθεί κατά το χρόνο λήψεως της απόφασης, περί διανομής και σε σχέση με το ποσό της διανομής.

4.15. Υποχρεώσεις Παροχών Προσωπικού λόγω Εξόδου από την Υπηρεσία

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν ως υποχρέωση παροχών προσωπικού, λόγω εξόδου από την υπηρεσία, την παρούσα αξία της νομικής δέσμευσης, που έχει αναλάβει για την καταβολή εφάπαξ αποζημίωσης στο προσωπικό, που αποχωρεί λόγω συνταξιοδότησης. Η σχετική υποχρέωση υπολογίστηκε κατόπιν αναλογιστικής μελέτης, που έγινε από ανεξάρτητο αναλογιστή. Συγκεκριμένα, η σχετική μελέτη αφορούσε στην διερεύνηση και υπολογισμό των αναλογιστικών μεγεθών, που απαιτούνται από τις προδιαγραφές που θέτουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (Δ.Λ.Π. 19) και είναι υποχρεωτικό να καταχωρηθούν στον Ισολογισμό και την Κατάσταση Αποτελεσμάτων κάθε επιχείρησης.

Σύμφωνα με τους αναλογιστές, ως μέθοδος αποθεματοποίησης, χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία, δεν έχουν επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς τους εργαζόμενους, το οποίο να δεσμεύεται για παροχές σε περιπτώσεις αποχωρήσεων εργαζόμενων. Το μόνο πρόγραμμα που βρίσκεται εν ισχύ, είναι η συμβατική υποχρέωση με βάση την ισχύουσα νομοθεσία Ν.993/1979, για παροχή εφάπαξ ποσού σε περίπτωση συνταξιοδότησης του προσωπικού.

Η σχετική υποχρέωση του Ομίλου και της Εταιρείας, καθώς και τα ποσά που έχουν καταχωρηθεί στην κατάσταση του λογαριασμού αποτελεσμάτων, έχουν ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Υποχρεώσεις Ισολογισμού αρχής	85.270	89.514	79.777	85.215
Συνταξιοδοτικές παροχές (χρεώσεις στα αποτελέσματα)	328	5.750	(6.472)	5.313
Μείωση υποχρέωσης λόγω πώλησης θυγατρικής	(529)	0	0	0
Χρησιμοποίηση προβλέψεων (καταβολές)	(5.486)	(9.994)	(438)	(10.751)
Σύνολο	79.583	85.270	72.867	79.777

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
<i>Ποσά σε € '000</i>				
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	(925)	(335)	(56)	70
Χρηματοοικονομικό κόστος	3.399	(3.616)	(3.390)	(3.616)
Αναγνώριση αναλογιστικού κέρδους/ζημιάς	(2.802)	(1.799)	9.918	(1.767)
Παροχές πληρωθείσες εντός του τρέχοντος έτους	5.486	9.994	438	10.751
Σύνολο	5.158	4.244	6.910	5.438

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές, που χρησιμοποιήθηκαν από τους αναλογιστές, για τους ανωτέρω λογιστικούς σκοπούς, είναι οι εξής:

Παραδοχές	31/12/2008	31/12/2007
Προεξοφλητικό επιτόκιο	4,25%	4,25%
Μελλοντικές αυξήσεις τιμών	3,50%	3,50%
Πληθωρισμός	2,50%	2,50%

Δημογραφικές Υποθέσεις:

Θνησιμότητα: Έχει χρησιμοποιηθεί ο Ελβετικός πίνακας θνησιμότητας EVK2000, για τους άνδρες και τις γυναίκες αντίστοιχα.

Νοσηρότητα: Δεδομένου του μακροχρόνιου ορίζοντα της αποτίμησης, λήφθηκαν υπόψη πιθανότητες νοσηρότητας, χρησιμοποιώντας τον αντίστοιχο Ελβετικό πίνακα EVK2000, για τους άνδρες και τις γυναίκες αντίστοιχα.

Ηλικίες Κανονικής Αποχώρησης: Έχουν χρησιμοποιηθεί οι ηλικίες 60 ετών για άνδρες και 55 ετών για γυναίκες (όπως ισχύουν σήμερα).

4.16. Μελλοντικά Έσοδα Κρατικών Επιχορηγήσεων

Στο κονδύλι αυτό, περιλαμβάνονται οι Υφιστάμενες επιχορηγήσεις του Παγίου Ενεργητικού.

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
Λογιστική αξία την 1/1/2007	650.271	650.271
Αναλογία εσόδου χρήσης (Αποσβέσεις Επιχορηγήσεων)	(28.271)	(28.271)
Λογιστική αξία την 31/12/2007	622.000	622.000
Αναλογία εσόδου χρήσης	(28.271)	(28.271)
Λογιστική αξία την 31/12/2008	593.729	593.729

Οι ως άνω κρατικές επιχορηγήσεις αφορούν σε:

1. Επιχορηγήσεις Δημοσίων Επενδύσεων
2. Επιχορηγήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Επιχορηγήσεις επαναλειτουργίας γραμμή Βόλου – Μηλέων
4. Επιχορηγήσεις από Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (MITRO – SRM LIFE-INTELLECT)

Η λογιστική μεταχείριση του κονδυλίου αυτού βάσει ΔΠΧΠΑ προβλέπει σταθερή ετήσια απόσβεση μέχρι μηδενισμού του.

4.17. Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	<i>Ποσά σε € '000</i>	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Τραπεζικός δανεισμός		15.963	19.255	15.942	19.224
Μ/Π Υποχρεώσεις προς Συμμετοχικού ενδιαφέροντος επιχ/σεις σε € (Eurofima)		969.140	921.760	969.140	921.760
Ομολογιακά δάνεια σε €		6.626.790	5.815.790	6.626.790	5.815.790
Ομολογιακά δάνεια σε Ξένο Νόμισμα		148.248	113.382	148.248	113.381
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Δανείων		7.760.141	6.870.187	7.760.120	6.870.155

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων του ομίλου (σε έτη) είναι οι εξής:

Δανεισμός την 31/12/2008	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
<i>Ποσά σε €</i>	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Δανεισμός	901.235	1.451.744	5.407.162	7.760.141
ΣΥΝΟΛΟ	901.235	1.451.744	5.407.162	7.760.141
Δανεισμός την 31/12/2007				
<i>Ποσά σε €</i>	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Δανεισμός	279.531	1.541.200	5.049.456	6.870.187
ΣΥΝΟΛΟ	279.531	1.541.200	5.049.456	6.870.187

Οι ημερομηνίες λήξης των δανείων της εταιρίας (σε έτη) είναι οι εξής:

Δανεισμός την 31/12/2008	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
<i>Ποσά σε €</i>	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Δανεισμός	901.223	1.451.735	5.407.162	7.760.120
ΣΥΝΟΛΟ	901.223	1.451.735	5.407.162	7.760.120
Δανεισμός την 31/12/2007				
<i>Ποσά σε €</i>	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Από 5 έτη και πάνω	ΣΥΝΟΛΟ
Δανεισμός	279.500	1.541.200	5.049.455	6.870.155
ΣΥΝΟΛΟ	279.500	1.541.200	5.049.455	6.870.155

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της εταιρίας, που είναι πληρωτέες στην επόμενη χρήση, περιλαμβάνονται στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» και για την χρήση 2008 είναι € 280 εκατ., ενώ το αντίστοιχο ποσό την προηγούμενη χρήση ήταν € 171 εκατ.

Οι δανειακές υποχρεώσεις, είναι εγγυημένες από το Ελληνικό Δημόσιο.

Το ύψος των δανειακών υποχρεώσεων της εταιρίας για το έτος 2007 ήταν € 7.041 εκατ. (€ 6.870 εκατ. πλέον € 171 εκατ. στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» €). Ο νέος δανεισμός κατά την χρήση του 2008 ανήλθε σε € 1.135 εκατ. και οι πληρωμές τοκοχρεωλυσιών ανήλθαν σε ποσό € 171 εκατ. Στο υπόλοιπο των δανειακών υποχρεώσεων της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008 περιλαμβάνονται επίσης € 35 εκατ. χρεωστικές συναλλαγματικές διαφορές από την αποτίμηση δανείων σε Ξ/Ν, ενώ ποσό € 280 εκατ. έχει μεταφερθεί στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» καθώς θα πληρωθεί εντός της επόμενης χρήσης (2009). Έτσι το υπόλοιπο των

δανειακών υποχρεώσεων της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008 διαμορφώνεται σε € 7.760 εκατ πλέον € 280 εκατ.

Το μέσο επιτόκιο δανεισμού για τη χρήση 2008, ανήλθε σε ποσοστό 4,75% και τη χρήση 2007 σε ποσοστό 4,54% (επιδείνωση, λόγω της οικονομικής κρίσης).

Τα δάνεια που συνάφθηκαν από την εταιρεία, κατά τη διάρκεια της Χρήσης 2008 και βασικοί όροι αυτών, αναλύονται ως εξής:

31/12/2008				
Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα Τράπεζα	Ποσό δανείου (εκ. €)	Λήξη	Επιτόκιο	
DEPFA	265,00	2016	12M EURIBOR+0,0785%	
ETE-ATE - DEPFA	800,00	2016	6M EURIBOR+0,1850%	
EUROFIMA*	50,32	2010	6M EURIBOR - 0,5000%	
EUROFIMA*	7,20	2010	6M EURIBOR - 0,3000%	
EUROFIMA*	11,87	2013	6M EURIBOR -0,02650%	
EUROFIMA*	0,61	2009	6M EURIBOR - 0,0200%	
Σύνολο	1.135,00			

* Πλέον προμήθεια 0,075% καταβαλλόμενη ετησίως

Τα αντίστοιχα στοιχεία δανεισμού, για τη χρήση 2007, είναι ως ακολούθως:

Χρηματοπιστωτικό Ίδρυμα - Τράπεζα	Ποσό δανείου	Λήξη	Επιτόκιο	
ALPHA BANK	€ 800,5 εκ.	2037	5,0660%	Σταθερό
EUROFIMA*	€ 43,9 εκ.	2017	4,8390%	Σταθερό
EUROFIMA*	€ 106,1 εκ.	2024	4,9570%	Σταθερό
EUROFIMA*	€ 165 εκ.	2017	6M EURIBOR+0,0775%	Κυμαινόμενο
Σύνολο	€ 1.115,5 εκ			

* Πλέον προμήθεια 0,075% καταβαλλόμενη ετησίως

4.18. Λοιπές Προβλέψεις

Οι προβλέψεις που περιλαμβάνονται στο κονδύλι αυτό, αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		
	Λοιπές προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για διαφορές φορολογικού ελέγχου	Σύνολο
Λογιστική αξία την 01/01/2007	133.342	20.654	153.996
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	1.645	10.000	11.645
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	(12.862)	0	(12.862)
Λογιστική αξία την 31/12/2007	122.125	30.654	152.779
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	102	0	102
Μείωση λόγω πώλησης θυγατρικής	(1.600)	0	(1.600)
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	(5.135)	0	(5.135)
Λογιστική αξία την 31/12/ 2008	115.492	30.654	146.146

Κατά το έτος 2007 η εταιρεία ΤΡΑΙΝΟΣΕ είχε σχηματίσει πρόβλεψη ύψους 1.600 χιλ €, η οποία μετά την πώληση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ στο Ελληνικό Δημόσιο δεν πρέπει να εμφανιστεί στις καταστάσεις του 2008.

<i>Ποσά σε € '000</i>	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Λοιπές προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	Προβλέψεις για διαφορές φορολογικού ελέγχου	Σύνολο
Λογιστική αξία την 01/01/2007	132.450	20.654	153.104
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	5	10.000	
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	(12.862)	0	(12.862)
Λογιστική αξία την 31/12/2007	119.593	30.654	150.247
Διενέργεια επιπλέον προβλέψεων	102	0	0
Χρησιμοποίηση προβλέψεων	(5.095)	0	0
Λογιστική αξία την 31/12/2008	114.600	30.654	145.254

4.19. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Ληφθείσες Εγγυήσεις Ενοικίων	43	42	43	42
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	210	110.741	0	110.477
Σύνολο λοιπών Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	253	110.783	43	110.519

Το ποσό των 110.477 χιλ. € που εμφανίζεται στην εταιρεία το έτος 2007, αφορά προμήθειες για εγγυήσεις δανείων και το οποίο κατά τη χρήση 2008 μεταφέρθηκε στις υποχρεώσεις του Οργανισμού έναντι του Ελληνικού Δημοσίου. (στο κονδύλι «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις»)

4.20. Προμηθευτές και Λοιπές Υποχρεώσεις

Τα υπόλοιπα προμηθευτών και λοιπών συναφών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Προμηθευτές Εσωτερικού	149.451	38.133	18.356	24.362
Προμηθευτές Εξωτερικού	949	31.343	949	3.213
Σύνολο υποχρεώσεων	150.400	69.476	19.305	27.575

Η αύξηση των υποχρεώσεων προς προμηθευτές εσωτερικού οφείλεται στην αύξηση των υποχρεώσεων της ΕΡΓΟΣΕ κατά € 90,5 εκατ. και στην αύξηση των υποχρεώσεων της ΕΔΙΣΥ κατά € 9,5 εκατ.

4.21. Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Οι λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ελληνικό Δημόσιο-Εξοφλήσεις Δανείων	494.898	53.921	494.898	53.921
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	279.877	171.117	279.877	171.117
Δεδουλευμένα έξοδα	173.729	152.675	172.690	151.399
Λοιποί φόροι (πλήν φόρου εισοδήματος)	27.524	29.793	690	1.697
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	19.738	24.297	693	615
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένες επιχειρήσεις	6.152	0	111.296	0
Επιταγές πληρωτέες	6.128	30.110	0	3
Προκαταβολές πελατών	846	576	336	277
Μισθοί και ημερομίσθια πληρωτέα	827	858	802	784
Έσοδα επόμενων χρήσεων	548	1.325	34	7
Λοιπές βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	15.942	33.782	5.836	11.458
Σύνολο υποχρεώσεων	1.026.209	498.454	1.067.152	391.278

4.22. Κύκλος Εργασιών

Η ανάλυση του Κύκλου Εργασιών της Εταιρείας και του Ομίλου, παρατίθεται στον παρακάτω πίνακα:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Λοιπά έσοδα από σταθμούς	0	70	0	70
Έσοδα από ενοικίαση τροχαίου υλικού	43.138	15.639	43.138	15.639
Έσοδα συντήρησης τροχαίου υλικού	48.930	25.000	48.930	25.000
Έσοδα από τέλος χρήσεως υποδομής	31.063	28.469	0	0
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	25.111	96	22.749	0
Έσοδα από πωλήσεις καυσίμων	46.522	46.465	47.560	46.465
Πωλήσεις άχρηστου υλικού	854	439	179	439
Γενικό Σύνολο	195.618	116.178	162.556	87.613

4.23. Ανάλυση Εξόδων ανά Κατηγορία

(α). Η ανάλυση και κατανομή των Εξόδων του Ομίλου για το 2008 ανά κατηγορία, έχει διαμορφωθεί ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ την 31/12/2008				
	Κόστος Πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα R+D (E+A)	Σύνολο
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	67.725	0	0	0	67.725
Κόστος Αποσβέσεων ενσώματων παγίων	255.830	4.393	6	5	260.234
Κόστος Αποσβέσεων άυλων παγίων	115	2	0	0	117
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	1.674	809	0	4	2.487
Ηλεκτρικό ρεύμα	4.445	2.099	0	0	6.544
Υδρευση	159	0	0	0	159
Τηλεπικοινωνίες	476	1.165	1	1	1.643
Ασφάλιστρα	424	400	0	0	824
Επισκευές και συντηρήσεις	19.420	675	0	2	20.097
Παροχές τρίτων	1.768	29	8	0	1.805
Φόροι-Τέλη	1.784	453	15	0	2.252
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	234.580	26.465	11.717	1.519	274.281
Αμοιβές & έξοδα τρίτων	12.829	4.668	1.671	35	19.203
Μελέτες	31.298	0	0	0	31.298
Προβλέψεις	0	(4.638)	0	0	(4.638)
Έξοδα διαφήμισης	124	62	124	0	310
Έξοδα ταξιδιών	17	9	17	0	43
Διάφορα έξοδα	7.105	2.192	724	18	10.039
Ιδιοπαραγωγή	(58.103)	0	0	0	(58.103)
Σύνολο	581.670	38.783	14.283	1.584	636.320

(β). Τα αντίστοιχα μεγέθη του Ομίλου για το 2007, εμφανίζονται ως κάτωθι:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ την 31/12/2007				
	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα R+D (E+A)	Σύνολο
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	77.484	123	72	0	77.679
Κόστος Αποσβέσεων ενσώματων παγίων	254.689	1.410	2	0	256.101
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	6.964	778	0	0	7.742
Ηλεκτρικό ρεύμα	2.043	2.395	0	0	4.438
Υδρευση	305	0	0	0	305
Τηλεπικοινωνίες	1.705	0	0	0	1.705
Ασφάλιστρα	162	76	0	0	238
Επισκευές και συντηρήσεις	32.098	125	0	0	32.223
Παροχές τρίτων	1.095	2.675	0	0	3.770
Λοιπές παροχές	0	5.044	0	0	5.044
Φόροι-Τέλη	2.358	3.337	0	0	5.695
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	235.604	23.553	12.066	1.493	272.716
Αμοιβές& έξοδα τρίτων	10.511	5.607	2.356	0	18.474
Μελέτες	0	37.090	0	0	37.090
Έξοδα διαφήμισης	241	181	690	0	1.112
Έξοδα ταξιδιών	0	23	0	0	23
Προβλέψεις επισφαλειών	0	0	8.373	0	8.373
Διάφορα έξοδα	2.355	2.738	471	178	5.742
Ιδιοπαραγωγή	(61.971)	0	0	0	(61.971)
Σύνολο	565.643	85.155	24.031	1.671	676.500

Οι παροχές προς το προσωπικό παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα :

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Μισθοί, ημερομίσθια & επιδόματα	200.689	199.484	8.168	8.546
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	70.730	70.248	2.786	2.966
Συνταξιοδοτικές παροχές (προβλέψεις)	973	2.300	34	(919)
Αποζημιώσεις συνταξιοδότησης	0	115	0	115
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	1.889	569	326	844
Σύνολο	274.281	272.716	11.314	11.552

Η ανάλυση των μεγεθών Εξόδων της Εταιρείας ανά κατηγορία, για τις χρήσεις 2008 και 2007, αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ την 31/12/2008				
	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα R+D (E+A)	Σύνολο
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	51.040	0	0	0	51.040
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	255.638	4.368	0	0	260.006
Αποσβέσεις άυλων παγίων	115	2	0	0	117
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	984	109	0	0	1.093
Ηλεκτρικό ρεύμα	118	13	0	0	131
Τηλεπικοινωνίες	491	55	0	0	546
Ασφάλιστρα	419	47	0	0	466
Επισκευές και συντηρήσεις	48.455	5.383	0	0	53.838
Παροχές τρίτων	28	3	0	0	31
Φόροι-Τέλη	149	80	0	0	229
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	0	11.314	0	0	11.314
Αμοιβές& έξοδα τρίτων	7.187	1.253	2.436	0	10.876
Μελέτες	31.298	0	0	0	31.298
Προβλέψεις	0	(4.638)	0	0	(4.638)
Έξοδα διαφήμισης	124	62	124	0	310
Έξοδα ταξιδιών	17	9	17	0	43
Διάφορα έξοδα	697	348	696	0	1.741
Ιδιοπαραγωγή	(103)	0	0	0	(103)
Σύνολο	396.657	18.408	3.273	0	418.338

Ποσά σε € '000	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ την 31/12/2007				
	Κόστος πωλήσεων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Έξοδα R+D	Σύνολο
Κόστος αποθεμάτ. αναγνωρισμένο ως έξοδο	48.774	2	1	0	48.777
Κόστος Αποσβέσεων ενσώματων παγίων	254.592	1.371	0	0	255.963
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	7.002	778	0	0	7.780
Ηλεκτρικό ρεύμα	271	0	0	0	271
Υδρευση	141	0	0	0	141
Τηλεπικοινωνίες	609	0	0	0	609
Ασφάλιστρα	0	76	0	0	76
Επισκευές και συντηρήσεις	23.621	125	0	0	23.745
Παροχές τρίτων	762	2.622	0	0	3.384
Φόροι-Τέλη	961	3.065	0	0	4.026
Αμοιβές & έξοδα προσωπικού	166	11.386	0	0	11.552
Αμοιβές& έξοδα τρίτων	6.949	1.212	2.356	0	10.516
Μελέτες	0	62.090	0	0	62.090
Έξοδα διαφήμισης	241	138	690	0	1.069
Έξοδα ταξιδιών	0	23	0	0	23
Προβλέψεις επισφαλειών	0	0	8.373	0	8.373
Διάφορα έξοδα	(38)	205	444	0	611
Ιδιοπαραγωγή	(877)	0	0	0	(877)
Σύνολο	343.174	83.092	11.864	0	438.130

4.24. Λοιπά Έξοδα Εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης, για τον Όμιλο και την Εταιρία, αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Φορολογικά πρόστιμα & προσαυξήσεις	17	0	17	27
Φόροι - Τέλη προηγούμενων χρήσεων	5.418	0	5.418	0
Αποζημιώσεις ατυχημάτων	1.140	3.624	1.139	3.624
Προβλέψεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις	103	1.600	103	0
Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	8.742	16.857	2.448	18.651
Αξία ελλειμματικών διαφορών αποθεμάτων	46	0	33	0
Τόκοι Υπερημερίας	290	0	290	0
Λοιπές έξοδα μισθοδοσίας	0	0	3.437	0
Σύνολο	15.756	22.081	12.885	23.136

4.25. Λοιπά Έσοδα Εκμετάλλευσης

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης, για τον Όμιλο και την Εταιρία, αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	14.099	26.513	5.145	14.793
Ενοίκια από λειτουργικές μισθώσεις	2.892	3.788	2.739	3.754
Έσοδα Αποθήκευσης	1.513	3.599	1.513	3.599
Έσοδα από επιδοτήσεις	1.898	997	1.630	224
Έσοδα από αναστροφή προβλέψεων	4.587	12.862	4.587	12.862
Αναστροφή Απομειώσεων στοιχείων Ενεργητικού	0	10.308	0	10.308
Κέρδη από εκποίηση παγίων	18	33.381	18	33.376
Αποτέλεσμα από μεταβολή αξίας επενδύσεων σε ακίνητα	0	5.515	0	5.515
Αναλογούσες στη χρήση επιχορηγήσεις	28.271	28.271	28.271	28.271
Λοιπά έσοδα	7.014	5.090	4.324	4.401
Σύνολο	60.292	130.324	48.227	117.103

Τα έσοδα απο παροχή υπηρεσιών εμφανίζονται μειωμένα σε σχέση με το 2007 διότι κατά το έτος 2008 ποσό € 9,5εκ. περίπου εντάχθηκε στον κύκλο εργασιών μας λόγω ανεξαρτητοποίησης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ.

4.26. Χρηματοοικονομικά Έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα του Ομίλου και της Εταιρίας, αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
<i>Ποσά σε € '000</i>				
Τόκοι Ομολογιακών Δανείων	374.025	300.335	374.025	300.335
Τόκοι και Έξοδα Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	51.521	56.063	51.521	56.063
Τόκοι και Έξοδα Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	26	3.848	26	3.848
Ζημιές από αποτίμηση λοιπών χρεογράφων	3.391	2	3.391	0
Λοιπά έξοδα	5	1.441	0	1.210
Σύνολο	428.968	361.689	428.963	361.456

4.27. Χρηματοοικονομικά Έσοδα

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα του Ομίλου και της Εταιρίας, αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
<i>Ποσά σε € '000</i>				
Τόκοι τραπεζικών καταθέσεων εσωτερικού	24.743	18.838	23.179	16.226
Τόκοι τραπεζικών καταθέσεων σε ξένο νομ.	10	0	10	0
Τόκοι τρεχούμενων λογαριασμών	522	819	522	0
Λοιπά Έσοδα	727	2.915	1	2.161
Σύνολο	26.002	22.572	23.712	18.387

4.28. Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα

Η ανάλυση των λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων (κυρίως συναλλαγματικές διαφορές) του Ομίλου και της Εταιρίας έχει ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
<i>Ποσά σε € '000</i>				
Συναλλαγματικές διαφορές (πιστωτικές)	215	6.097	215	6.087
Συναλλαγματικές διαφορές (χρεωστικές)	(34.864)	0	(34.864)	0
Διάφορα έξοδα τραπεζών	(20)	0	(20)	0
Σύνολο	(34.669)	6.097	(34.669)	6.087

Η χρεωστική συναλλαγματική διαφορά των 34.864 χιλ €, προέρχεται αποκλειστικά από τη μεταβολή ισοτιμίας €/¥, με την οποία αποτιμήθηκαν τα δάνεια σε Ξ/Ν, η οποία αυξήθηκε το 2008 κατά 23,5 %.

4.29. Έσοδα από Μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναλύονται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Μερίσματα θυγατρικών	0	12	1.076	12
Μερίσματα μετοχών μη εισηγμένων εταιρειών	282	239	282	239
Σύνολο	282	251	1.358	251

Τα έσοδα από μερίσματα θυγατρικών, προέρχονται κυρίως από τα κέρδη της εταιρείας ΕΡΓΟΣΕ ΑΕ. και τα έσοδα από λοιπά μερίσματα προέρχονται από μετοχές εισηγμένες στο ΧΑ και από την EUROFIMA.

4.30. Φόρος Εισοδήματος

Η καταλογισθείσα δαπάνη για το φόρο εισοδήματος των χρήσεων που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2008 και 2007 αντίστοιχα, αναλύεται ως εξής:

-	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Ποσά σε € '000				
Τρέχων Φόρος	261	0	0	0
Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	0	10.359	0	10.000
Σύνολο	261	10.359	0	10.000

Η Εταιρία έχει πρόσθετες φορολογικά εκπιπτόμενες ζημιές, για τις οποίες δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση, διότι επί του παρόντος η φορολογική αξιοποίησή τους κρίνεται αβέβαιη. Με βάση τη νομοθεσία, η εταιρία έχει το δικαίωμα να αξιοποιήσει φορολογικά τις ως άνω ζημιές, κατά τη διάρκεια μιας πενταετίας από τη χρήση στην οποία δημιουργήθηκαν.

4.31. Ταμειακές Ροές - Προσαρμογές στα Κέρδη

Οι προσαρμογές στα αποτελέσματα χρήσεως, για τον προσδιορισμό των ταμειακών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες, αναλύονται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1/- 31/12/2008	1/1/- 31/12/2007	1/1/- 31/12/2008	1/1/- 31/12/2007
<i>Προσαρμογές στα Αποτελέσματα για:</i>					
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων στοιχείων	4.1	260.234	256.581	260.006	255.814
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	4.2	117	322	117	149
Προβλέψεις-Απομειώσεις		(4.638)	5.338	0	(10.817)
Έσοδα από μερίσματα		(280)	(251)	(1.358)	(251)
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων		(18)	(33.381)	(18)	(33.376)
Αποτέλεσμα από μεταβολή αξίας επενδύσεων σε ακίνητα		0	(5.013)	0	(5.013)
Έσοδα από κρατικές επιχορηγήσεις		(28.271)	(28.271)	(28.271)	(28.271)
Έσοδα τόκων		(26.002)	(30.815)	(23.712)	(24.474)
Έξοδα τόκων		428.988	361.765	428.982	361.456
Συναλλαγματικές διαφορές		34.649	6.089	34.649	6.079
(Κέρδη) / ζημιές από πώληση Θυγατρικών		0	0	21.043	0
Έξοδα απαξίωσης στοιχείων ενεργητικού/ έσοδα από αντιστροφή πρόβλεψης		0	(12.863)	0	114.940
Σύνολο		664.779	519.502	691.438	636.236

4.32. Διακοπείσες Δραστηριότητες

Παρακάτω παρατίθενται τα στοιχεία ενεργητικού, παθητικού και η Καθαρή Θέση της εταιρείας «ΤΡΑΙΝΟΣΕ», για τις δύο παρουσιαζόμενες περιόδους. Τα υπόλοιπα της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2007 περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό. Αντίθετα στον ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008 τα υπόλοιπα της ΤΡΑΙΝΟΣΕ δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, αφού η εταιρεία πουλήθηκε τον Δεκέμβριο στο Ελληνικό Δημόσιο.

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ (Ποσά σε € '000)	31/12/2008	31/12/2007
Μη κυκλοφορούντα Στοιχεία Ενεργητικό		
Ενσώματα πάγια	1.079	1.412
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	1	15
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	112	110
Σύνολο	1.192	1.537
Κυκλοφορούν ενεργητικό		
Αποθέματα	711	644
Απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	14.069	14.741
Λοιπές Απαιτήσεις	132.565	40.298
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	20.989	65.737
Σύνολο	168.334	121.420
Σύνολο ενεργητικού	169.526	122.957
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ		
Ίδια κεφάλαια		
Μετοχικό κεφάλαιο	153.043	153.043
Αποθεματικά κεφάλαια	13	13
Αποτελέσματα εις νέο	(424.509)	(192.267)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής	(271.453)	(39.211)
Δικαιώματα Τρίτων	0	0
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	(271.453)	(39.211)
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	719	529
Λοιπές προβλέψεις	1.600	1.600
Σύνολο	2.319	2.129
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις		
Προμηθευτές και συναφείς υποχρεώσεις	415.993	139.531
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	22.667	20.508
Σύνολο	438.660	160.039
Σύνολο Υποχρεώσεων	440.979	162.168
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	169.526	122.957

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5, στην περίπτωση πώληση θυγατρικής επιχείρησης, οι καταστάση αποτελεσμάτων της συγκριτικής περιόδου αναπροσαρμόζεται για λόγους συγκρισιμότητας και το αποτέλεσμα της συγκριτικής περιόδου εμφανίζεται στην γραμμή «Αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες». Συγχρόνως, τόσο το αποτέλεσμα της θυγατρικής μέχρι την ημερομηνία της πώλησης, όσο και το κέρδος ή η ζημιά του ομίλου από την συναλλαγή αυτή, παρουσιάζονται στο ίδιο κονδύλι της κατάστασης αποτελεσμάτων («Αποτελέσματα από διακοπείσες δραστηριότητες») της τρέχουσας χρήσης. Με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η συγκρισιμότητα των όλων κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων των δύο παρουσιαζόμενων περιόδων.

Η ανάλυση του κονδυλίου της ενοποιημένης κατάστασης αποτελεσμάτων «Αποτέλεσμα από Διακοπείσες Δραστηριότητες» αναλύεται ως εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	01/01 έως 31/12/2008	01/01 έως 31/12/2007
Διακοπείσες δραστηριότητες		
Κύκλος εργασιών	108.046	103.801
Κόστος πωλήσεων	(311.815)	(245.126)
Μικτό κέρδος	(203.769)	(141.325)
Έξοδα διοίκησης	(20.567)	(12.691)
Έξοδα διάθεσης	(10.277)	(8.310)
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	(1)	0
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	(6.509)	(7.090)
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	7.609	12.260
Αποτελέσματα εκμετάλλευσης προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	(233.514)	(157.156)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(48)	(41)
Χρηματοοικονομικά έσοδα	1.343	2.134
Κέρδη προ φόρων από διακοπείσες δραστηριότητες	(232.219)	(155.063)
Φόροι Εισοδήματος	(24)	
Κέρδη χρήσης μετά από φόρους από διακοπείσες δραστηριότητες	(232.243)	(155.063)
Αποτέλεσμα πώλησης δραστηριότητας	271.453	0
Αποτέλεσμα από διακοπείσες δραστηριότητες	39.210	(155.063)

Σημειώνεται ότι τα αποτελέσματα μετά φόρων της θυγατρικής «ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ» για την χρήση 2008 ποσού € 232.243 (ζημιές), περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων, μέχρι την ημερομηνία της πώλησης της, όπως προβλέπει το σχετικό θεσμικό πλαίσιο. Το αποτέλεσμα της πώλησης της δραστηριότητας ποσού € 271.453, είναι το όφελος του ομίλου από την πώληση της ζημιολογούσας δραστηριότητας και προκύπτει από την μη ενοποίηση της αρνητικής καθαρής θέσης της ΤΡΑΙΝΟΣΕ Α.Ε. στον ενοποιημένο ισολογισμό της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2008.

Ως εκ τούτου το θετικό αποτέλεσμα € 39.210 από διακοπείσες δραστηριότητες είναι η διαφορά των δύο ανωτέρω στοιχείων (€ 271.453-232.243)

5. Παράγοντες και Πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου

Τα κυριότερα χρηματοπιστωτικά μέσα της εταιρίας (Ομίλου), αποτελούν τα μακροπρόθεσμα δάνεια. Ο κυριότερος σκοπός αυτών των χρηματοπιστωτικών μέσων, είναι η παροχή χρηματοδότησης για τις εργασίες του Ομίλου. Ο Όμιλος, κατέχει επίσης διάφορα άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως εμπορικές απαιτήσεις και εμπορικές υποχρεώσεις, τα οποία προκύπτουν άμεσα από τις εργασίες του. Πολιτική του Ομίλου κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν και παραμένει να μην ασχολείται με την εμπορία χρηματοπιστωτικών μέσων. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζει και εγκρίνει αρχές, για τη διαχείριση κάθε ενός από αυτούς τους κινδύνους, οι οποίοι συνοψίζονται πιο κάτω.

5.1. Κίνδυνοι που σχετίζονται με τις Επιχειρηματικές Δραστηριότητες

5.1.1. Κίνδυνοι που προκύπτουν από ζημιές/βλάβες σε Πρόσωπα, Εξοπλισμό και Περιβάλλον (ασφαλιστική κάλυψη)

Οι δραστηριότητες του Ομίλου εμφανίζουν κινδύνους, που μπορεί να προκύψουν από αρνητικά γεγονότα όπως, μεταξύ άλλων, ατυχήματα, τραυματισμούς και βλάβες σε πρόσωπα (εργαζόμενους ή/και τρίτους), βλάβες στο περιβάλλον, ζημιές σε εξοπλισμό και περιουσίες τρίτων. Όλα τα παραπάνω είναι πιθανόν, να προκαλέσουν καθυστερήσεις ή στην δυσμενέστερη περίπτωση, διακοπή εκτέλεσης εργασιών στα υπό εξέλιξη έργα. Λαμβάνονται βέβαια όλα τα απαραίτητα προληπτικά μέτρα, ώστε να αποφεύγονται τέτοιου είδους αρνητικά γεγονότα, αλλά παράλληλα συνάπτονται και τα ενδεδειγμένα ασφαλιστήρια συμβόλαια. Δεν μπορεί όμως να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, το ύψος των υποχρεώσεων των εταιριών του Ομίλου, από τέτοιου είδους αρνητικά γεγονότα, να υπερβαίνει τις ασφαλιστικές αποζημιώσεις που θα λάβει, με συνέπεια μέρος των εν λόγω προκύπτουσών υποχρεώσεων, να απαιτηθεί να καλυφθεί από τις εταιρείες του Ομίλου.

5.2. Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι

5.2.1. Κίνδυνοι Επιτοκίου

Ο κίνδυνος διακύμανσης των επιτοκίων, προέρχεται κυρίως από τις μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις. Η διοίκηση φροντίζει για την ελαχιστοποίηση του εν λόγω κινδύνου, δανειζόμενη κυρίως με σταθερό επιτόκιο. Από το σύνολο του τραπεζικού δανεισμού, περίπου το 26% των μακροπρόθεσμων δανείων του Ομίλου είναι με κυμαινόμενο επιτόκιο. Μια άνοδος των κυμαινόμενων επιτοκίων κατά 0,50%, εκτιμάται ότι θα επέφερε μία επιβάρυνση μόνον περί τα € 10,5 εκατ. στα χρηματοοικονομικά έξοδα της εταιρίας.

5.2.2. Κίνδυνος Τιμών Ξένου Συναλλάγματος

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην Ελλάδα (έσοδα σε Ευρώ) και ως εκ τούτου, δεν εκτίθεται σε συναλλαγματικό κίνδυνο, ο οποίος προέρχεται από τις μεταβολές ξένων νομισμάτων έναντι του Ευρώ. Βεβαίως ο Όμιλος για τις δανειοδοτήσεις του, απευθύνεται στην διεθνή αγορά, όπου κατά το παρελθόν έχει συνάψει δάνεια σε συνάλλαγμα, που αποτελούν και τον μοναδικό κίνδυνο, που έχει αναλάβει αναφορικά με Ξένα Νομίσματα. Εκ των δανείων αυτών μόνο το 1,6% αφορά υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα (Yen). Σχετικά με τα χρηματικά διαθέσιμα, συναλλαγματικός κίνδυνος δεν υφίσταται, αφού στο σύνολό τους εκφράζονται σε Ευρώ

5.2.3. Πιστωτικός Κίνδυνος

Μετά την ανεξαρτητοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ, οι απαιτήσεις από πελάτες, έχουν λάβει «Μονοφωνιακό» χαρακτήρα, καθότι η πρώην θυγατρική, αποτελεί σχεδόν τον μοναδικό αγοραστή αγαθών και υπηρεσιών του Ομίλου. Έως σήμερα, όλες οι πωλήσεις προς την ΤΡΑΙΝΟΣΕ γίνονται επί πιστώσει, αναμένεται όμως ότι σύντομα (με την υπογραφή των διεταιρικών συμφωνιών, που ήδη ολοκληρώθηκαν), θα αποκατασταθεί η ομαλή διεξαγωγή των εμπορικών συναλλαγών, μεταξύ των δύο εταιριών. Επομένως, δεν φαίνεται να συνιστάται πιστωτικός κίνδυνος, για τις απαιτήσεις από πελάτες στην εταιρία.

5.2.4. Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας διατηρείται πάντα σε χαμηλά επίπεδα, μέσω της διαθεσιμότητας επαρκών ταμειακών διαθεσίμων, υφιστάμενων πιστωτικών ορίων, που καλύπτονται πάντα με την Εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου, όταν συνάπτεται αντίστοιχος δανεισμός.

6. Πρόσθετες πληροφορίες και επεξηγήσεις

6.1. Συναλλαγές με Συνδεδεμένα Μέρη

Οι διεταιρικές συναλλαγές (πωλήσεις/αγορές), του Ομίλου και της Εταιρείας, για τη χρήση του 2008 (από 01/01/08 έως 31/12/08), σε σχέση με τη χρήση του 2007 (01/01/07 έως 31/12/07), αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Έσοδα				
Θυγατρικές	0	0	4.933	101.211
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	199.825	0	159.068	0
Σύνολο	199.825	0	164.001	101.211

Έξοδα	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Θυγατρικές	0	0	63.003	779.054
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	9.288	0	959	0
Σύνολο	9.288	0	63.962	779.054

Οι συναλλαγές της εταιρείας και του Ομίλου με την θυγατρική «ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ», η οποία πωλήθηκε στη διάρκεια της χρήσης, παρουσιάζονται στην γραμμή «Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη».

6.2. Απαιτήσεις - Υποχρεώσεις Συνδεδεμένων Μερών

(α). Η ανάλυση των Διεταιρικών απαιτήσεων/υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρείας, για τη χρήση του 2008 (από 01/01/08 έως 31/12/08), σε σχέση με τη χρήση του 2007 (01/01/07 έως 31/12/07), αναλύονται ως εξής:

Ποσά σε € '000	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Απαιτήσεις	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Θυγατρικές	0	0	225.421	325.912
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	348.607	0	290.499	105.555
Σύνολο	348.607	0	515.920	431.467
Υποχρεώσεις	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Θυγατρικές	0	0	112.200	251.655
Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	112.200	251.655

Τα υπόλοιπα της εταιρείας και του Ομίλου με την θυγατρική «ΤΡΑΙΝΟΣΕ ΑΕ», η οποία πωλήθηκε στη διάρκεια της χρήσης, παρουσιάζονται στην γραμμή «Λοιπά Συνδεδεμένα Μέρη».

(β). Οι παροχές την Εταιρείας προς τα Μέλη της Διοίκησης, για τις αντίστοιχες περιόδους, έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ποσά σε € '000	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Αμοιβές Μελών Δ.Σ. & Διευθυνόντων Συμβούλων	1.063	2.185	157	559

Δεν έχουν χορηγηθεί δάνεια σε μέλη του Δ.Σ. ή σε λοιπά διευθυντικά στελέχη της εταιρείας (και τις οικογένειές τους).

6.3. Επίδικες Υποθέσεις

Εις βάρος της Εταιρείας και του Ομίλου, εκκρεμούν από μακρόν, σημαντικός αριθμός δικαστικών υποθέσεων, για τα παρακάτω ποσά:

<i>Ποσά σε € '000</i>	
Δικαστικές Αγωγές από:	Ποσό Αγωγής
Εργατικές διαφορές	74.401
Μεταφορές - ατυχήματα	30.036
Από Συμβάσεις	3.528
Απαλλοτριώσεις	5.500
Αποζημιώσεις σε τρίτους	30.363
Σύνολο	143.828

Για τις υποθέσεις αυτές και σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων της εταιρείας, έχει σχηματισθεί σωρευτικά, πρόβλεψη ύψους € 115,5 εκατ., η οποία περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές Προβλέψεις» (σημείωση **4.18**).

Οι δικαστικές διεκδικήσεις της εταιρείας έναντι τρίτων, ανέρχονται σε ποσό € 10,0 εκατ., εκ των οποίων αναμένεται να ευδοκιμήσουν υπέρ της εταιρείας αγωγές αξίας περί τα € 8,0 εκατ.. Για αυτές τις ενδεχόμενες απαιτήσεις (για λόγους συντηρητι-σμού), δεν έχει διενεργηθεί καμία πρόβλεψη εσόδου.

6.4. Εγγυητικές Επιστολές

Έχουν εκδοθεί υπέρ της Εταιρίας και του Ομίλου, διαφόρων τύπων Εγγυητικές Επιστολές, που σχετίζονται κυρίως με την εκτέλεση έργων. Αναλυτικότερα, οι ενδεχόμενες απαιτήσεις της Εταιρίας και Ομίλου, από Εγγυητικές Επιστολές, είναι οι εξής:

<i>Ποσά σε € '000</i>	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2008	31/12/2007
Καλής εκτέλεσης	601.532	643.764
Προκαταβολής	40.697	41.047
Δεκάτων	62.768	45.756
Σύνολο	704.997	730.567

6.5. Ανέλεγκτες Φορολογικά Χρήσεις

Ο Όμιλος διενεργεί σχετική πρόβλεψη, για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις. Το συνολικό ύψος της εν λόγω πρόβλεψης, ανέρχεται σε € 30,7 εκατ. και περιλαμβάνεται στο κονδύλι «Λοιπές Προβλέψεις» (σημείωση **4.18**).

Συνοπτικά στον Πίνακα παρακάτω, εμφανίζονται οι ανέλεγκτες χρήσεις των εταιρειών του Ομίλου, όπως έχουν διαμορφωθεί έως σήμερα:

Επωνυμία Εταιρίας	Ανέλεγκτες Φορολογικές Χρήσεις
ΟΣΕ Α.Ε.	Σε εξέλιξη 2006-2007
ΕΔΙΣΥ Α.Ε.	Από την ίδρυση (Δεκ 2005)
ΕΡΓΟΣΕ Α.Ε.	2004-σήμερα
ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.	Από την ίδρυση (Δεκ 2001)

Σημειώνεται ότι η Εταιρία (ΟΣΕ ΑΕ), έχει ήδη καλέσει τις Φορολογικές Αρχές, για τον έλεγχο των Οικ. Χρήσεων 2006 και 2007, διαδικασία που βρίσκεται στην ολοκλήρωσή της.

6.6. Αριθμός Απασχολούμενου Προσωπικού

Ο μέσος όρος απασχολούμενου προσωπικού του Ομίλου (περιλαμβάνει και την ΤΡΑΙΝΟΣΕ), για τις δύο παρουσιαζόμενες περιόδους, έχει ως εξής:

Ημερομηνία - Έτος	31/12/2008	31/12/2007	31/12/2008	31/12/2007
Αριθμός Προσωπικού	7.137	7.468	189	202

6.7. Γεγονότα μετά την Ημερομηνία του Ισολογισμού

Δεν υπάρχουν στην Εταιρία, μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων γεγονότα, που είναι αξιοσημείωτα και τα οποία θα έπρεπε να αναφερθούν, βάσει των Αρχών που διέπουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ).

ΑΘΗΝΑ, 25 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2009

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
Ιωάννης Γ. Κατσαρής

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
Νικόλαος Θ. Μπέης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ και ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ
Καθηγητής Κωνσταντίνος Μαγουλάς